POSTAGE PAID IN CASH AT WINNIPEG, Canada Authorized under Permit No. 1773

דער

קענעדער איד

Canadian Israelite
The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada
Office: 823 Main St. St.-John 1454

Der Canader Yid
דאס ערשטע און איינציג וואכענבלאט אין ווינניפעג און גאנץ קענעדע
אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454

Vol. II. No. 49. Winnipeg, Thursday, December 7th, 1911. | Price Two Cents | וויניפעג, דאנערשטאג, ט"ו כסלו תרע"ב. לויף נומער 64.

א נייע פארלאמענט געביידע אין וויניפעג.

די אונטערהאנדלונגען וואס זיינען ביז יעצט אנגעגאנגען צווישען דער פראווינציעלער רעגירונג פון מאניטאבא און די פעדעראל רעגירונג אין אטאווא וועגען אפקויפען דעם פלאץ וואס בעלאנגט צו דער פעדעראל רעגירונג אויף אויפבויען א נייעם פארלאמענט, האט זיך געענדיגט מיט ערפאלג. דער פלאץ איז צווישען אספארן און קענעדי סטריט און פארנעהמט א שטח פון 15 אקער לאנד. די לאריער רעגירונג האט געוואלט א מיליאן דאלאר פאר דעמזעלבען פלאץ, ווערענד די יעצטיגע רעגירונג האט עס פערקויפט פאר 200 טויזענד דאלאר. און באלד וועט מען זיך מאקע נעהמען צו דאס אויפבויאונג פון דער נייער פארלאמענט געביידע וואס וועט זיין איינע פון די שעהנסטע אין וויניפעג.

מאכט ניט קיינע ענגיידזשמענטס אויף זונטאג דעם 17טען דעצעמבער 1911.

ווייל אלע אידען פון וויניפעג וועלען זונטאג דעם 17טען דעצעמבער זיין פערנומען פון 2 אוהר ביי טאג אין מיניוקס האל, דאפרין עוועניו, ביי דער אויסשטעלונג פון די קונסט ארטיקלען פון דער בצלאל שוהלע אין ירושלים, וואו עס וועלען אויך זיין די פראמינענטסטע און פארנעהמסטע מענשען פון שטאדט, ווי אויך דער ווירדיגער גאסט מאדאם ב. פעווזנער וועלכע וועט רעדען דארטען. און אין אבענד וועלען אלע זיין ביים רעקעפשאן און חנוכה פעסט. אבער איבער דעם מאנגעל אין פלאץ וועלען בלויז א בעגרענעצטע צאהל מענשען קענען זיין. ווער עס וויל אנוועזענד זיין מוז זיך פארבערייטען מיט א טיקעט בעצייטענס.

די לעקטשורס פון מאדאם ב. פעווזנער פאנגען זיך אן אין מיניוקס האל מאנטאג, 11טען דעצעמבער.

טהעמא: "די לאגע פון די אידען אין דער גאנצער וועלט".

צווייטער לעקטשור דאנערשטאג דעם 12טען דעצעמבער. טהעמא: "דער צעהנטער ציוניסטישער קאנגרעס און אונזער צוקונפט".

דריטער לעקטשור זונטאג דעם 24טען דעצעמבער אום 2 אוהר נאכמיטאג. טהעמא: "לאנד און מענשען אין פאלעסטינא" מיט סטעראפטישע בילדער

איינטריט פאר יעדען לעקטשור 15 סענט.

ברידער מעקנאמארא פעראורטיילט.

דעם נרעסטען קלאפ האט דערפיהלט די אמעריקאנער ארבייטער וועלט מיט דעם מודה זיין זיך פון די ברידער מעקנאמארא, אין לאס אנדזשעלעס, אז זיי האבען בעגאנגען דעם פערברעכען אין וועלכען זיי זיינען בעשולדיגט געווארען.

ביידע ברידער האבען זיך מודה געווען אז איינער פון זיי האט דעם 1טען אקטאבער 1910 אונטערגעלעגט עקספלאדירענדען מאטעריאל אין דער "טיימס" בילדינג וועלכעס האט פעראורזאכט 21 טוידטע, און דער צווייטער — אז ער האט אונטערגעלעגט דינאמיט אונטער די "לעוועלין אייראן ווארקס" וואס האט אויך עקספלאדירט. לעצטען מאנטאג זיינען זיי פעראורטהיילט געווארען איינער 15 יאהר און דער צווייטער אויף לעבענסלענגליכע געפענגניס. דיזע עראייגניס וועט האבען זעהר א שעדליכע ווירקונג אויף דער ארבייטער בעוועגונג אין יונייטעד סטייטס און קענעדא. לכתחילה האט מען געגלויבט אז דא ווילען די קאפיטאליסטען אבשפיעלען א צווייטע מאיער און הייוואוד קיים, דערפאר זיינען פיעלע פון דער בעסטער געזעלשאפט אריינגעטראטען אין קאמפף פאר דער בעפרייאונג פון די ברידער מעקנאמארא. אלע האבען באמת געגלויבט אז זיי זיינען אונשולדיג. מעהר ווי 200 טויזענד דאלאר איז געזאמעלט געווארען פון די ארבייטער פאר זייער בעפרייאונג, און יעצט מען מען זיך פארשטעלען די שוידערליכע לאגע פון יענע ארבייטער וואס האבען זייער גאנצע צייט אפגעגעבען פאר דער בעפרייאונג פון די מעקנאמארא'ס. עס איז דערום איינגעראכטען פערשטענדליך ווארום פיעלע טרייד יוניאנס אין אמעריקא נעהמען יעצט אן רעזאלוציאנען וואס דריקען אויס די מיינונג אז די בעשולדיגטע זאלען קריגען די פולע שטראף וואס עס קומט זיי. וואס פאר א ווענדונג דאס וועט געבען דעם גאנג פון דער גאנצער ארבייטער בעוועגונג אין אמעריקא, דאס וועט די צייט אונז איבערציינגען.

שטאדט רעגיערונג פיהרט דורך 3 סענט בעלייכטונג.

ווי עס זעהט אויס וועט די וועסט בנוגע רעפארמען פון מוניסיפאל אונערשיפ איבערשטייגען די איסט.

מוניסיפאל אונערשיפ ברענגט גרויסע נוצען פון וועלכע די בירגער האבען באלדיגע פראפיטען, אט ווי דער פאל איז מיט אונזער יעצטיגען שטאדטישען פאוער פלענט וועלכער איז ניט לאנג פערטיג געווארען. די שטאדט רעגיערונג האט בעשלאסען אז מיר זאלען צאהלען 3 סענט פער קילאוואט, אנשטאט וואס פריהער האבען פריוואט קאפיטאליסטישע קאמפאניעס גנריסען 10 סענט פער קילאוואט. מיינט איהר אז ווען מיר פאנגען יעצט אן צו צאהלען 3 סענט וועט די שטאדט דערלעגען? ניין, עס איז אויסגערעכענט געווארען אז אפילו 3 סענט וועט זיין נאך אלץ גענוג פראפיט, וועלכער וועט בענוצט ווערען צו פערשעהנערען די שטאדט. פארלויפיג איז דאס איינע פון די בעסטע רעפארמען און וועט פיהרע, צו ווייטערע, גרעסערע רעפארמען.

די איטאליעניש טערקישע מלחמה.

דיזע וואך זיינען פארגעקומען נאך צווי גרויסע שלאכטען ביי בענגאזי און דערני, און פון איטאליענישע קוועלען ווערט געמעלדעט האבען די טערקען אין ביידע שלאכטען פערלארען. די איטאליענער פערזיכערען אז פון זייערע זיינען אין גאנצען גע'הרג'ט געווארען 100 מענשען ווערענד ביי די טערקען זיינען געפאלען 1200 טויטע און פערוואונדעטע. ווי עס האט זיך אבער ביז יעצט ארויסגעצייגט זיינען די איטאליענישע בעריכטען זעהר ניט ריכטיג.

דער רוסיש פערסישער סכסוך.

אויף דעם אולטימאטום וואס די רוסישע רעגירונג האט אריינגעשיקט צו פערסיען אז זי זאל באלד ענטזאגען דעם אמעריקאנער טרעזשורער דזשענעראל אין פערסיען מר. מארגאן שוסטער, איז ניט בעאנטווארט געווארען מצד דער טערקישער רעגיערונג. רוסלאנד זעהענדיג אז זי בעקומט קיין תשובה, האט שוין ארויסגעשיקט מיליטער נאך טהעראן די הויפט שטאדט פון פערסיען. פארלויפיג האט פערסיען אפעלירט צו ענגלאנד, און ענגלאנד האט זיך געשטעלט אויף רוסלאנד'ס זייט, טירקיי ווידער האט בעשלאסען צו העלפען פערסיען און ווי עס ווערט געמעלדעט פון זיכערע קוועלען וועט טירקיי שיקען דעם 6טען קארפוס צו דער פערסישער גרענעץ. פערסיען האט אויך אפעלירט צו דייטשלאנד, אבער מען ווייסט נאך ניט וואס פאר א שריטע דייטשלאנד וועט אננעהמען. דערווייל איז דער מלחמה-טייוועל זעהר ביזי, און מיר שטעהען פאר וויכטיגע געשעענישען צווישען אייראפא און אזיען

די רעגיערונג זעט צוריק בזיען די האדסאן בעי ריילראוד.

אויף אן אנפראגע וואס איז געמאכט געווארען פון דער אפאזיציאן ביים מיניסטער: "ווארום ווען די יעצטיגע רעגירונג איז אריין אין קראפט האט מען געארדערט צו אויפהערען בויען די האדסאן ביי ריילראוד, און אבברעכען אלע קאנטראקטס" — האט דער מיניסטער געענטפערט, אז מען וועט זיך באלד ווידער נעהמען צו דער ארבייט ביי דער באהן ליניע. נאר מען האט געמוזט אזוי האנדלען און אונטערברעכען די ארבייט ווייל דער פריהער אנגעצייכענטער וועג איז דורך זומפען און בלאטעס, אזוי גיך אבער ווי עס וועט אנגעצייכענט ווערען דער נייער וועג, וועט די ארבייט צוריק זיך אנפאנגען.

ווּיסענשאפטליכע קאלאניזאציאן פאר קענעדא.

די רעגיערונג האט אפאינטעט א קאמיטע פון עקספערטען צו אונטערזוכען די סטאטוען פון יעדער פראווינץ אום אויסצוגעפינען אן וואס זיי נויטיגען זיך אממעהרסטען און אוועקצושטעלען די קאלאניזאציאן אויף א בעסערען מצב אין יעדע פראווינץ בעזאנדער. די ארבייט וועט שטעהן אונטער דער אויפזיכט פון א קאמיטע בעשטימט פון יעדען פראווינציעלען פארלאמענט בעזונדער.

יונייטעד סטייטס רופט צוריק רעסיפראסיטי.

סענאטאר אייבארן האט נעכטען אריינגעבראכט א ביל אין יונייטעד סטייטס סענאט צוריק צורופען דעם בעשלוס וועגען דער רעסיפראסיטי מיט קענעדא, דערביי האט ער זיך אויסגעדריקט: "די שלאכט איז אריבער, אבער עס געפינען זיך נאך עטליכע אונערווארטעטע באמבעס אויפ'ן פעלד וואס וועלען עקספלאדירען"...

קעניג און קעניגין האבען ניט קיין גוטע אויפנאהמע.

דער ענגלישער קעניג און קעניגין, וואס זיינען יעצט אנגעקומען אויף אן אפיציעלען וויזיט אין אינדיען, האבען פון א גרויסע צאהל הינדוסען געקראגען א שלעכטע אויפנאהמע. מען האט זעהר מורא פאר די זיכערהייט פון דער קעניגליכער פאמיליע.

די תבואה פון מאניטאבא אריבער 160 מיליאן בושעל.

היינטיגס יאהר, וועלכעס ענדיגט זיך באלד, וועט צייגען דאס גרעסטע גערעטעניש אויף תבואות וואס עס איז ווען געווען ביז יעצט אין פראווינץ מאניטאבא. די תבואות בעטרעפען אביסעל מעהר ווי 160 מיליאן בושעל, מעהר מיט 52 מיליאן ווי פאריגעס יאהר. מאניטאבא האט היינטיגס יאהר פראדוצירט ווייץ אליין ביי 73 מיליאן בושעל.

ביליגערע פרייזען פיר טעלעגראמען צווישען ענגלאנד און אמעריקא.

עס ווערט יעצט געשלאסען אן אבמאך צווישען דער רעגירונג און טעלעגראף קאמפאניעס, אז טעלעגראמען צווישען ענגלאנד און קענעדא זאלען ווערען ביליגער. טעלעגראמען פאר דער פרעססע וועט קאסטען האלב וויפיעל עס האט געקאסט ביז יעצט, פריהער האט געקאסט 10 סענט א ווארט, יעצט וועט קאסטען 5 סענט.

וויניפעגער איטאליענער העלפען דעם רויטען קרייץ.

ביי א מיטינג וואס די היעגע איטאליענער האבען אבגעהאלטען לעצטע וואך, האבען זיי בעשלאסען ארויסצולאזען סובסקריפשאן ליסטען צו זאמלען געלט אין וויניפעג פאר דעם רויטען קרייץ וועלכע איז יעצט בעשעפטיגט אין דער טערקיש איטאליענישער מלחמה. זיי האפען צו קריגען זעהר פיעלע נדבות פאר דיעזען צוועק.

בעריהמטער אידישער באנקער טויט.

לעאפאלד זעליגמאן, דער בעריהמטער אידישער באנקער איז נעכטען אין לאנדאן געשטארבען אין עלטער פון 80 יאהר. ער איז געווען פראמינענט סיי אין אייראפא סיי אין אמעריקא.

מאנטרעאל אין סכנה פון א פאקען עפידעמיע

פיער קליינע "סמאלל-פאקען" קייסעס זיינען די לעצטע טעג ענטדעקט געווארען אין מאנטרעאל און די דארטיגע בעפעלקערונג איז אין שרעק פאר א פאקען-עפידעמיע וואס קען אויסברעכען.

[illegible]

QUEEN'S THEATRE
SELKIRK AVE.

פרייטאג דעם 8טען דעצעמבער
די פערבלאנדזשעטע נשמה
אדער דער גאלדענער בארג

שבת דעם 9טען דעצעמבער
טייבעלע
אדער הערצעלע מיוחס.

נעקסטען מיטוואך, 13טען דעצעמבער
בענעפיט פאר מאדאם זימאנד
דוד בן ישי.

פרייטאג דעם 15טען דעצעמבער
הדסה

שבת אבענד דעם 9טען דעצעמבער
מישקע - מאשקע
אדער די גרינהארנס.

ווער עס איז הונגעריג
נעהמט אוועק זאט פון
ווארשויער רעסטאראנט
55 מארטהא סטריט
פהאן מיין 8451 ד. ליווי, פראפ.

וואוט פאר
וויליאם טוירנאק
אלס אלדערמאן אין ווארד 5.
און זייט זיכער אז ער וועט פערטרעטען די אינטערעסען פון דער ארימער און ארבייטער קלאס.

ALLOWAY & CHAMPION, BANKERS & BROKERS

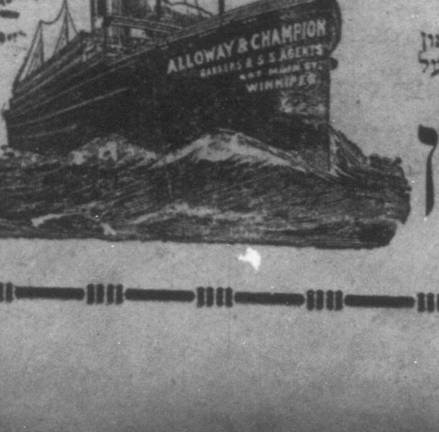

אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען!
עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופרידענשטעלען. מיר זענען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעלשיף קאמפאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דינסט און וועלען אייך געבען אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע.
מיר האלטען שטענדיג אין אונזערע קאסע איין גרויסע סומע רוססישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער וועלכע מיר פערקויפען צו די מעססיגסטע פרייזען. מיר שיקען געלד שנעל און זיכער איבער דער גאנצער וועלט.
אללאווע און טשאמפיאן
667 MAIN STREET

קיין אורזאכע
איהר האט ניט קיין אורזאכע ווארום איהר זאלט ניט נוצען מר. נ. סעגאל'ס ברויט. דאס איז די איינציגע אידישע בעקעריי וואו אלעס ווערט געמאכט אויף דעם ריינסטען אופן פון דעם בעסטען מעהל, און יעדער צייט קענט איהר אליין אריינקומען און זעהען ווי מר. סעגאל ניט זיך די מיה אז דאס ריינקייט ביים באקען זאל אבגעהיט ווערען און דאס מעהל וואס ער קויפט זאל זיין פון דאס בעסטע און שעהנסטע פרישע און גוט געבאקענע חלות אדער ברויט קריגט איהר צו יעדער צייט. פרובירט איינמאל און איהר וועט בלייבען א שטענדיגער קונה ביי
N. SEGAL
510 Selkirk Ave.

דאס ערשטע מאל די גרויסע ביבלישע אפערעטא
דוד בן ישי
אדער גלית הפלשתי

מאדאם זימאנד אין דער טיטול ראלע אלס דוד המלך.
עהרען אבענד פאר דער מאדאם זימאנד
מיטוואך אבענד דעם 13טען דעצעמבער.
טיקעטס שוין צו בעקומען. זעהט אונזערע פאסטערס.

דאס ברויענדע לעבען

ראמאן פון ב. גאלדשטיין.

(32טע פארטזעצונג).

41.

מארקוס האט העלדיש געקעמפפט מיט זיינע געפיהלען. ער פלעגט זיך איטער פארווירפע מאכען וואס בערטהא פערנעהמט אין גאנצען זיין מח: „עס איז דא אזוי פיעל צו טהאן, עס איז פאראן יעצט אזוי פיעל ארבייט, דאס לעבען ברויזט און קאכט יעצט אויף אלע פראנטען און איך האב זיך פערטהאן מיט א דער רוח ווייסט וועמען". ער פלעגט זיך אליין שימפפען און זיך מיט די ערגסטע זלזול געמען אנרופען, פלעגט זיך גוט אויס'מוכר'ען און פלעגט מיט ערנסט און ענערגיע זיך נעהמען ארבייטען אין דער בעוועגונג. פלעגט גאהן צו יעדען חבר בעזונדער אהיים, פלעגט לאנג פערברענגען און ארומריידען און ארומקלעהרען פערשיעדענע פלענער, נאכ'הער אוועק אין דער רעדאקציע, איבערגעקוקט אלע טעלעגראמעס וועגען די צוזאמענשטויסונגען פון רעוואלוציאנערען מיט דער פאליציי. ער פלעגט אזוי זיך בעמיהען צו זיין פערטהאן אין די טעלעגראמעס, אזוי זיך פערקלאפען מיט זיי זיינע מחשבות, דאס ער האט אפטמאל אנגעהויבען צו לעזען אין דער הויך אויפ'ן קול. זיינע קאלעגען פלעגען זיך אומקוקען און שמייכלען.

אבער דאס האט איהם לאנג ניט פערוהיגט: „וואס איז זי? — האט עס איהם געענפערט — א טייפעל צי א מענש? און וואו דערטאפט זי די בחורים? אלע וואך אן אנדערער. ליידען זיי אויך פון איהר? עס קען זיין אז יא". ער האט אלע מאל געזוכט אנדערע פלענער ווי פטור צו ווערען פון איהר. ער האט שוין געהאט בעשלאסען איהר צו הייסען זיך ארויסציהען פון זיין הויז. מילא— האט ער זיך אליין געזאגט — זי וועט ניט זיין אין די אויגען וועל איך אזוי ניט ליידען און אפשר אין גאנצען פערגעסען, וועל צוריקברענגען חייקען, וועל זיך ווי ניט איז צוריק איינארדנען, וויעדער אנגעהמען דעם אוראק ביי אסתר'קען"..

זאגען אבער בערטהא'ן דאס אלעס, הייסען איהר זיך ארויסציהען פון הויז — דערצו האט ער קיין מוטה ניט געהאט.

אין אזעלכע פעלע, האט ער געדענקט פון איינינע ערצעהלונגען, ווערט מען א שיכור. און ער האט שוין אויך דאס געפרובירט. זיך אנגעטרונקען און אהיים פאהרענדיג האט ער בעשלאסען, אז ווען ער אריין אין הויז, וועט אויפרייסען איהר טהיר, וועט איהר דערלאנגען א הילכיגען פאטש און בעפעהלענד א געשריי טהאן: „וואן, דו ניעדערטרעכטיג בעשעפעניש, די רעוואלוציאן איז דא ניט קיין מעלקעדיגע קוה און קענסט צוריקפאהרען קיין ד. און דארטען קלעטערען אויף געהילץ"... אבער ווען ער איז אריין אין הויז, האט ער זיך פערשלאסען אין זיין שלאף צימער און ווי א קינד געכליפעט די גאנצע נאכט. דער קאפ האט איהם געשווינדעלט און א מורא'דיגע נאגעניש און בענקעניש נאך אן אונבעשטימטען עפעס, האט איהם בעהערשט... ער האט געגאסען מיט טרעהרען און עס פלעגט איהם אזוי לייכט ווערען אויפ'ן הארצען, עס איז איהם אזוי גוט און היימליך געווארען, דאס ווען ער וואלט ניט מורא געהאט פאר איהר, וואלט ער אריין צו איהר אין צימער און וואלט זיך געשטעלט אויף די קני'ען פאר איהר און וואלט איהר דערצעהלט דעם גאנצען אמת וואס ער האט געדענקט צו טהאן און ווי ער האט זי געוואלט בעליידיגען. זי איז דאך אזא [illegible], זי האט דאך אזא זיסען, ליעבען און סימפאטהישען געזיכט. זי האט דאך אזא פראכטפאל שעהנעם קערפער, אז זאל מען צוטשעפען צו איהם צוויי פליגלען און זי וואלט ווי א מלאך אויסגעזעהען.

ערשט ווען ער האט זיך איבערגעשלאפען און איז אויפגעשטאנען מיט א קאפ וועהטאג, האט ער זיך דערמאהנט אויף וואס ער איז נעכטען בעשלאסען געווען. א שרעקליכע פוסטקייט און אומעט האט איהם ארומגענומען און ער האט וויעדער זיך אנגעהויבען פארווירפע צו מאכען, האט זיך געשימפפט און געזידעלט.

אבער עס האט ניט געהאלפען, דאגעגען עס האט איהם וואס אמאל אלץ מעהר אנגעהויבען צו מוטשען. ער האט זיך אנגעהויבען פיהלען שוואך פהיזיש און גייסטיש. גאנצע טעג איז ער אבגעלעגען אויפ'ן דיוואן און געטראכט און געטרוימט וואכענדיג. עס איז איהם אפטמאל אויפגעקומען אויפ'ן געדאנק א מחשבה וועגען זעלבסטמארד און אמאל זי צו ערמארדען, אריינשיטען אביסעל סם אין איהרע א גלאז טעה... אבער די אלע מחשבות זיינען באלד צורונען געווארען. ער פלעגט אריין צו בערטהא'ן אין צימער אויפעפענען איהר שראנק, ארויסנעהמען איהרס א העמדיל און דאס קושען, טוליען צום הארצען און בענעצען מיט טרעהרען, מיט ביטערע הארציגע טרעהרען.

זי האט איהם ליעב, פלעגט ער דענקען, זי איז דאך געגאנגען נאקעטערהייט צו איהם, זי האט זיך איהם געוואלט איבערגעבען מיט לייב און נשמה און אט האליופעט זי דאך איהם אפטמאל, זי לאסטשעט איהם, נור... און ער זוכט אין געדאנק א תירוץ אויף איהר דעספאטיזמוס, אויף איהרע מערדערישע האנדלונגען, נעגען איהם און ער קען ניט געפינען... ווארום מאטערט זי מיך אזוי — פלעגט עס איהם נעהמען טאטשען — ווארום?

ער דערמאהנט זיך אן די פערשיעדענע מאטערניסע און פלאגעניש וואס זי טראגט אלע מאל אויס: אנומעלטען רופט זי איהם צו צום בעט, דעקט זיך אב אין גאנצען א נאקעטע און הייסט איהם זיך צוקוקען וואס ביי איהר איז עס אויפ'ן לייב פאר א פלעק. ער לויפט צו אן אויפגערעגטער און דאס גאנצע בלוט אין איהם קאכט און ברויזט. די אויגען פרייט פאנאנדערגעריסען, דאס מויל האלב אפען און מיט א בלישטשענד פייערל אין די אויגען. קומט ער אבער נור צו מיט'ן לאמפ, כאפט זי ארויף די קאלדרע און לאכט איהם גלייך אין פנים אריין אזוי ציניש, אזוי פרעך און באלד קעהרט זי זיך אום צו איהם מיט'ן רוקען: הערר מארקוס, קושט מיינע זאקען, זיי ליעגען אויפ'ן שטוהל, ווינשט א גוטע נאכט און ווארפט זיך ארויס פון דאנען. וואס מיר איז אויפ'ן לייב וועט מיר מסתמא זאגען הערר זעלינסאן. נו, נור ניט געשטאנען!

ווארום קומט עס מיר? האב איך איהר קארג גוטעס געטהאן? און זי איז דאך צו איטליכען אזוי גוט, רעדט דאך מיט יעדען אזוי זיס, אזוי ליעבליך, טא וואס בין איך עפעס אזוי זינדיג?

מארקוס קען דערויף קיין שום תשובה ניט געפינען. זאל עס זיין דערפאר בלויז וואס ער האט דאן אזוי שנעל ניט מסכים געווען, בלויז פאר דעם איין ווארט: „עס איז א שווערע פראגע?" אבער וויפיעל מאל האט זי איהם אי פריהער, אי נאכהער שוין בעליידיגט און איהם געפלאגט און געמוטשעט אהן אן אויפהער?

און ווי זי פערפאלגט איהם, ווי זי לאזט איהם ניט אב. און וואס אמאל אלץ ערגער. ער קומט זייט די לעצטע עטליכע טעג זאגאר אויף דער גאס ניט ארויס. ער ווייס ניט און וויל ניט וויסען וואס עס קומט יעצט פאר אין לאנד, עס פעהלט איהם קיין זאך ניט, ער עסט ניט, טרינקט ניט און וואס אמאל ווערט ער אלץ מאגערער, זיינע באקען איינגעפאלענער; צווישען זיינע גרויסע, געדיכטע און צושויבערטע לאקען פינקלען ארויס איינצעלנע זילבער-האאר; זיינע אויגען זיינען טיעפער אריינגעזעצט און קוקען ווילד און צושראקען; ער קוקט זיך ניט אום אויף זיינע קליידער. און אלעס, אלעס האט ער פערגעסען. בלויז

אין בערטהא שטעהט פאר זיינע אויגען אלע מאל אין אנדער פאזע. זיין בלוט ווערט אויפגעזאדען, די אויגען בליצען ווי מיט פייער און זיין הארץ נאגט און ציהט און נאיעט... ער פיהלט ווי דאס חיות נעהט איהם אויס און א פערצווייפעלטער ברעכט אלע מאל אויס אין א הארציגען יאמער...

(פארטזעצונג פאלגט).

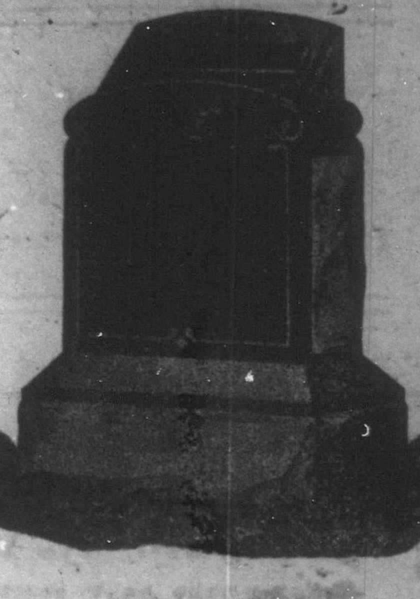

ווילט איהר קויפען א
מאנומענט
אדער א טאוועל שטיין איז
יעצט די צייט.
אונזער סטאק איז גרויס און
איפעקפילט. וועגן פרייז קומט
צו אונז איידער איהר נעהמט
ערגעץ אנדערש. פאר דער ארבייט און אויפצושטעלען די
מצבה גאראנטירט

A. L. MACINTYRE
231 Notre Dame Ave. Phone Garry 1988

סטים שיפ טיקעטס
און אויסלענדישע אויספייטונגען.
מאקס האפמאן, אגענט.
805 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 273

וואטשעס און דזשולערי.
וויניפעגער אידען! וואלט איהר געוואלט זעהען אייער פעלער וואס איהר מאכט אימער ביי זאגען אז איהר ווערט געגנארט פון א אידען ווען איהר קויפט עפעס? קומט צו
ס. ווײנער אין 703 מיין סטריט
ווען ניט צופריעדען, גיב איך צוריק דאס געלד.

קליידער מאכען מענשען!
ווען איהר ווילט מאכען אייערע מלבושים, זיי זאלען פאסען און פיטען גוט, דאן מאכט אייערע קליידער ביי אייער אלט בעקאנטען
L. BOOKE
262 עלים עוו. פהאן מיין 7926

ווען איהר ווילט סיינס אין פערשיעדענע שפראכען, פיינטינג און דעקארייטינג, פערגעסט ניט אייער אלט בעקאנטען
L. SEGAL
190 Sutherland Avenue

א. סילבער
בלעכער, מאכט אלערליי פארניסים רופינגס, סילינגס א. ד. ג.
72 דערבי סט. פהאן סט.-דזשאן 775

The Royal Tailoring Co.
לײדיס און דזשענטס
טיילארינג, קלינינג און פרעסינג.
ספעציאליטעט אין פאר רעפייערינג
138 500 סעלקירק עוו.

FURS פארס
דאס בעסטע פלאץ וואו איהר קענט קריגען א פאר גארמענט אדער פאר רעפעירינג איז בעי דער
PALACE FUR CO.
מיר מאכען אויך גארמענטס מיט אייערע איינענע סקינס צו מעסיגע פרייזען. סאטיספעקשאן גאראנטירט. (269
447 Logan Ave. Phone Garry 2930

א זינגער מאשין
אויף לייכטע אויסצאהלונגען און גאראנטירט צופרידענהייט קענט איהר קריגען דורך דעם אגענט פון זינגער מאשינעס
י. פראסאוו, 435 פריטשארד

SYNOPSIS OF CANADIAN NORTH-WEST LAND REGULATIONS.

Any person who is the sole head of a family or any male over 18 years old, may homestead a quarter section of available Dominion lands in Manitoba, Saskatchewan or Alberta. The applicant must appear in person at the Dominion lands agency or sub-agency for the district. Entry by proxy may be made at any agency under certain conditions, by father, mother, son, daughter, brother or sister of intending homesteader.

Duties—Six months residence upon and cultivation of the land in each of three years. A homesteader may live within nine miles of his homestead on a farm of at least 80 acres, solely owned and occupied by him or his father, mother, son, daughter, brother or sister.

In certain districts, a homesteader in good standing may pre-empt a quarter section alongside his homestead. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of six years from date of homestead entry, including the time required to earn homestead patent, and cultivate fifty acres extra.

A homesteador who has exhausted his homestead right and cannot obtain a pre-emption, may take a purchased homestead in certain districts. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of three years, cultivate 50 acres and erect a house worth $300.

Coal—Coal mining rights may be leased for a period of 21 years, renewable at an annual rental of $1 per acre; not more than 2,500 acres shall be leased to one individual or company. A royalty at the rate of five cents per ton shall be collected on all merchantable coal mined.

W. W. CORY.
Deputy Minister of the Interior.

N.B.—Unauthorized publication of this advertisement will not be paid for.

וואטשט דיעזען פלאץ!
ALFRED JACKSON
Suite 3, 522 Main Street
526] Phone Garry 3076

נאטיס.
THE "APPLE TREE"
וועגעטעריאנער רעסטאראנט
339 נאטער דיים עוועניו
איז דער פלאץ וואו מיינע אידישע פריינד קענען האבען געשמאקע שפייז צו מעסיגע פרייזען צו יעדער צייט. די מאכלים ווערען געקאכט נאך די לעצטע היגיענישע פרינציפען. עס ווערט ביי אונז ניט גענוצט קיין פלייש, נור נאטירליכע פראדוקטען פון פערשיעדענע פרוכט. פערגעסט ניט דעם אדרעס:
339 NOTRE DAME AVE. 41

גוטע און שעהנע שיך צו מעסיגע פרייזען
קריגט איהר ביי
ל. ספיוואק
577
Selkirk Ave.

נייעס נייעס
נאך פיעל מיה האט מיר פארט געלונגען צו עפענען א גרויסען
וואוד יארד
וואו איהר קענט קריגען די בעסטע און טרוקענע האלץ צו די בילינסטע פרייזען
אייער אלט בעקאנטער פריינד
נײדזשטש.
334 Logan Avenue
13—3 Phone Garry 40

ווילט איהר סייפען געלד?
פערגעסט ניט אייער אלטען פריינד
ה. גלעסבי
פערקויפט האלץ און קוילען בילינער ווי איבעראל.
קומט און איבערציינגט זיך.
Office 855 Main Street
Phone St.-John 1711

אייער אלט בעקאנטער
ה. מאנקאווסקי
האט געעפענט א וואוד און קויל יארד פאר זיך אליין און פערקויפט צו מעסיגע פרייזען. 1092 מיין סטריט
פהאן סט. דזשאהן 1871
(43 רעזידענס פהאן סט. דזשאן 1322

זייט אונאבהענגיג מענער
לערנט די בארבער טרייד. בלויז 2 מאנאט די לעהרע. געזיכערט מיט א שטעל פון 14 ביז 20 דאל. וועכענטליך. מיר האבען הונדערטע לאקיישאנס וואו איהר קענט מאכען א ביזנעס פאר זיך. א גרויסע פאדערונג פיר בארבערס. טעלעפאנירט אדער שרייבט נאך א קאטאלאג צו
128
MOLER BARBER COLLEGE
פאסיפיק עוו. און קינג סט. וויניפעג

סימנער בראס. און דאזען
פערקויפען די בעסטע פלייש 8 סענט א פונט. צופריעדענהייט גאראנטירט. קומט און איבערציינט אייך. (128
ד. ראזען בוטשער 273 דזשארוויס

Dr. G. KALICHMAN
אידישער דאקטאר דיפלאמירט אין רוסלאנד, דייטשלאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין הויט און געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און אויך קינדער קראנקהייטען. אפיס שטונדען: 9—11, 1—4, 6—9
453 Selkirk Ave. Phone St.-John 1772

OCCIDENTAL HOTEL
ד. און נ. ריפשטיין, פראפס.
קארנער מיין סטריט און לאגאן עוועניו
איינציגער אידישער האטעל אין וויניפעג
ערשטע קלאסע רומס, אפ-טו-דייט מאהלצייטען.

די וויניפעג ווײן קאמפאני
די בעסטע ליקער סטאר אין שטאדט. וואו איהר קריגט ווײן, ביער און שנאפס צו די מעסיגסטע פרייזען.
קארנער מיין סטריט און הענרי עוועניו
פהאן מיין 40 י. פינקעלמאן, פראפ.

בעקאנטמאכונג.
אין מיין סטאר קריגט איהר די בעסטע געטרענקע צו די מעסיגסטע פרייזען.
DOMINION LIQUOR HOUSE
א. לעכטציער, פראפ.
613 מיין סטריט פהאן מיין 2170

א גוט גלעזיל משקה וואס זאל צוגעהען אין יעדען אבר קריגט איהר ביי
ריפשטיין און קאמפאני
706 Main St. Phone Garry 4296

דרויורי'ס
רידזוואוד
לאגער
די בעסטע אין מארקעט
געמאכט ביי די בעוואוסטע
Golden Key Brand Aerated Waters Alea and Stout
Winnipeg, Man.

האלסייל גראסערי
וויידמאן בראס.
244—246 דזשארווים עוועניו.
די ערשטע און איינציגע אידישע האלסייל גראסערי אין וועסטערן קענעדא. אלערליי היימישע און אימפארטירטע סחורה. ארדערס אטענדעט ביי מייל אדער ביי פהאן סט.-דזשאן 660 — 661

פאר פיינע לאונדרי ארבייט טעלעפאנירט גערי 400 אדער 401 צו דער
Rumford Sanitary Laundry, Ltd.
קאר. האם און וועלינגטאן סט.

The Modern Laundry & Dye Works Co., Ltd.
עקספערט וואשערס, קלינערס פארבערס
309-315 הארגרייוו סט.
לאנדרי פהאנס מיין 2300 און 2301
קלינינג און פארבער פהאן מיין 1457

The Empress Laundry Co.
ווילט איהר זיין פאלקאם צופריעדענגעשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שיקען גלייך נאך אייער באנדעל, ערשטע קלאסע מאשינערי.
74-76 אייקינס פהאן סט.-דזשאן 300

JOS. COHEN BAGGAGE TRANSFER
51 משארלס סט.
גאראנטירט די בעסטע בעהאנדלונג אין מאווינג, דזשאבס און באגאזש טראנספערן. גיט אונז א טרייעל.
529]

The McKinley Transfer Co.
קאר. קינג און רופערט
אפיס פהאן גערי 2560 און גערי 2508
פיאנא קאווינג ספעשיל.
מעבעל און באגאזש טראנספערס. (528

וואס מוז איך א דאקטאר?
איהר דארפט א שוסטער, וויל אייערע שיך זיינען אלט און קראנק. איך קאן זיי מאכען געזונד און ניי, איך מאך פון אלט ניי, פון קרום גלייך. אלע פארטען מענער, פרויען און קינדער שיך. אלעס וואס קומט אריין אין מיינע הענד געהט ארויס א לייט.
R. MILKER 825 Main St.

PROFFESSIONAL COLUMN

ס. הארט גרין
פון
CHAPMAN & GREEN
אדוואקאטען און נאטאריוס
אין 1010 מעק'ארטהור בילדינג
קאר. מיין און פארטידזש עוו.
Phone Main 7370

R. A. W. Magnussen, M. A.
רעכטספערטיידיגער, אדוואקאט א.ז.וו.
925 מיין סטריט וויניפעג
אפען פון 1-2 און 5-6 אוהר נ.מ. אדער אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

H. G. ROSE & CO.

בענקערס. שיפסקארטען און געלד שיקען אין אלע טהיילען פון דער וועלט. שיפסקארטען אויף אויסצאהלען פאר די יעניגע וועלכע קענען ניט צאהלען קיין קעש. ריעל עסטייט, נאטארי פובליק, אינשורנס
873 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 2030

T. S. EWERT
בעריסטער און סאליסיטאר.
רעדט אלע אויסלענדישע שפראכען. נעהמט אויף קליענטען ביי זיך אין אפיס פון 8.30 מארגענס ביז 9 אוהר אבענד.
526)
873 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 2030

דר. א. בערקאוויטש
נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אבענד
Dr. A. BERCOVICH
360 Selkirk Ave. Phone St.-John 1652

Dr. C. W. GREEN
מעדיצין און כירורגיע.
ספעצ.: קינדער און פרויען קראנקהייט.
אפיס: 309 ענדערסאן בילדינג פהאן מיין 7886
רעזידענס: 757 מעקמיליאן עוו. פט.-רודזש 679

Drs. Rombough & McGilvray
וועטענארנע דאקטוירים, ספעציאליסטען אויף היילען קראנקע בהמות, פערד
קינג און דזשיימס פהאן גערי 2132
269] אפיס שטונדען פון 1—4

Dr. G. P. BERMAN
אויגען, נאז און האלדז קרענק.
222 SOMERSET BLOCK
אפיס שטונדען: 1—4 טעגליך. 7—8 מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג. הויז שטונדען [קרומב בלאק] 4—6 טעגליך. 7—8 דינסטאג, דאנערשטאג און שבת
137] ברילען געפאסט.

DR. C. S. SMYTH OF CHIROPODY
גוט מאמענטאלע הילף פאר היבער אויגען, בארא-דיוקעס און אלערליי פיס קראנקהייטען. אפיס שטונדען: פון 9 אוהר פריה ביז 6 אוהר אבענד טעגליך, שבת פון 9 אוהר פריה ביז 8 אוהר אב.
135)
Suite 2, Stobart Block 290 Portage Avenue
Phone Main 1738

DR. OTTO
פערלייכטערט יעדע קראנקהייט אהן מעדיצינס אדער אפערישאנס. שרייבט פיר פאמפלעטס.
344½ פארטיידזש עוו. פהאן מ. 7361
136 בעראטהונג פריי

D. ABRAMOVICH
ארכיטעקטאר
און סופעראינטענדענט
505 מעקינטייער בלאק פהאן מ. 1978

Meyerowitz & Cohen Bros.
די איינציגע אידישע דזשענעראל קאנטראקטארס און בילדערס אין נארד ענד
683 אלפרעד עוו. פהאן סט.-דזשאן 612

E. G. SHERWOOD
ארכיטעקט
3 קאמענוועלטה בלאק
522 מיין סט. פהאן גערי 3076

אין די טהעאַטערע.

אין קווינס טהעאַטער.

דעם [illegible] דעצעמבער נעהט די [illegible] מאַנד אויפפיהרען די ביבלי[illegible] עפּאָפּעטא דוד המלך, וואו זי אליין [illegible]עהמט די הויפט ראָלע אלס דוד. [illegible] דיזער אפּערעטקע ווערען פאָרקומען [illegible] זעהר שעהנע היסטארישע סצענקעס [illegible] בילדער וואס שטעלען פאר דאס לע[illegible] [illegible]ען פון אונזערע אמאליגע העלדען.

מר. [illegible] מעלצער שטודירט [illegible]עצט פאר זיין עהרען אבענד איינ[illegible] זיין ראָלע "פּיזויל כאַלדאַק" אין יעקב [illegible]אָרדין'ס מייסטערווערק "דער רוסישער איד אין אַמעריקא". עס איז צו האָפ[illegible] אַז מעלצער, אלס בענעפיציאנט, וועט [illegible]יזען אבענד אמוזירען דאס פובליקום [illegible] מעהר ווי אימער. אגב איז דאס שטיק "דער רוסישער איד אין אַמעריקא" א [illegible] בילד פיי וועלכער מען קען געניסען א [illegible] גייסטיגען פערגעניגען און גרויסארטיג [illegible]ך אַמוזירען.

אין די וואָקער טהעאַטער.

די פּראכטפאל שעהנע מיוזיק דראַמא "דהי ספּרינג מייד" שפּיעלט זיך אין די וואָקער טהעאַטער נאך פרייטאג און שבת. דאס איז זעהר א שעהנע מוזי[illegible] קאַלישעס ווערק, זעהר שעהנע און זי[illegible] סע לידער. אנגענעהמע מיוזיק. א[illegible] יעדער טהעאַטער בעזוכער געניסט [illegible] אמת גייסטיגען פערגעניגען ווען [illegible] וואָהנט ביי דיזע קאמעדיע.

נעקסטע וואָך וועט אויפגעפיהרט [illegible]עלים השמי [illegible]ולעקטין", די אינגאַנ[illegible]ען גי[illegible]ע פליי פאר'ן ווינניפּעגער פובלי[illegible]קום. די פליי וועט אויפגעפיהרט [illegible] [illegible]ען די גאַנצע נעקסטע וואָך מיט א פּראכטפאלער קאמפּאַניע וועלכע [illegible] איבערראשען די טהעאַטער געהערס.

אין עמפּרעס טהעאַטער.

די פּראָגראם פאר נעקסטער וואָך [illegible] [illegible] פון די פאריגע וואָך [illegible] [illegible] זיין אן איבערראַ[illegible]שונג פאר די פּאַטראָנייזער פון דעם עמפּרעס טהעאַטער. שוין זייט לאנג א[illegible] דאס מענעדזשמענט שטרעבט צו אויפ[illegible]האלטען דעם פּרעסטיזש און גוטען נאָ[illegible]מען פון דאס טהעאַטער און דאס איינ[illegible]ציגע וואס זי ווענדעט אן דערצו, א[illegible] צו געבען דעם פובליקום אן אבענד [illegible] גייסטיגע פערגעניגען און צו ברענגען [illegible] אין דעם עמפּרעס טהעאַטער די בעס[illegible]טע ארטיסטען וואס געפינען זיך אויף [illegible] דער וואַדעוויל ביהנע.

אין גרענד טהעאַטער.

א פּראכטפאלע פליי וועט אויפ[illegible]געפיהרט ווערען אין דעם גרענד טהעאַ[illegible]טער נעקסטע וואָך פון א קינסטלער[illegible] געזעלשאפט, דאס שטיק "דהי ראָאַד [illegible] [illegible]". דער סטיידזש וועט [illegible] פּראכטפאל דעקארירט און די קאסטיו[illegible]מען — גלענצענד.

אין אלגעמיין איז דאס גרענד טהעאַ[illegible]טער א היים פאר אמיוזמענט אין פו[illegible]לען זינען פון ווארט. דאס מענע[illegible]נעדזשמענט שפּארט ניט קיין [illegible] און קיין געלד אום צו מאכען מעהר אינטע[illegible]רעסאנט דאס טהעאַטער און אלעמען וואס [illegible]אהר זעהט אין גרענד טהעאַטער איז אמוזירענד און פערשאפט אויך גייסטי[illegible]גען פערגעניגען. איין מאל בלויז איז [illegible] איהר זאלט קומען אין די גרענד טהעאַטער אום איהר זאלט זיך איבער[illegible]צייגען אין דער ריכטיגקייט וואס מיר [illegible] פערשפּרעכען.

פערא"ן „אידישע יוגענד".

[illegible]אמיטינג איז אבגעהאלטען געווארען און עס איז בעשלאסען געווארען צו [illegible]ערופען א קאנפערענץ צוזאמען מיט [illegible]עם ארבייטער רינג ברענטש און די [illegible]אציאל דעמאקראטען ווענען דער [illegible]רינדונג פון דער ראדיקאל נאציאנא[illegible]לע שוהלע. עס איז אויסגעארבייט דער [illegible]פּראגראם פון חנוכה פעסט.

נעקסטער מיטינג וועט זיין זונטאג [illegible]עם 10טען דעצעמבער אום 8 אוהר אבענד אין קווינס האל וואו עס וועט [illegible]פארגעלעזען ווערען א כראניקע פון חבר [illegible]שיללער און א רעפעראט פון חבר א. [illegible]אסאווסקי איבער "העללעניזם און חסידיזם".

פּאָליטישעס.

פיר מעיאָר אין ווינניפּעג

ר. ד. וואָהו

וואו ; פאר דעם מאן, וועלכער איז געוועזען דער פריינד פון די סיטיזענס

דער מאַן, וועלכער טהוט אויף.

מר. וואהו'ס נעגנער איז דער קאנ-דידאט פון געלד אינטערעסען און פון די חברות וואס ווערען פעט פון געזעל-שאפטליך געלד.

פּאַטי אין באארד אף קאנטראל.

יעצט ,ווען די עלעקשאנס שטעהען ביי ענדע, יעצט ווען די איינוואהנער זיינען פעראינטערעסירט מיט די רע-זולטאטען וועלען זיי מסתמא זיך ערוי-נערען אין זייערע וואהרע פריינד. און זיי וועלען וויסען אז די איינציגע וואס פערלאנגען דורכאויס אן ערענטליכע שטאדט רעגיערונג איז די לייבאר קאנ-דידאטען, זיי זיינען אויך געוועזען די וואס האבען אייפגעהויבען דעם פייט פיר דער פאוער ביי לאו.

מר. פּאַטי איז פאר פיעלע יאהרען געוועזען דער עדיטאר פון דעם "נארד ענדער" אין די "וואיס". ער איז גוט בע-קאנט מיט דער ארבייטער לאגע. ער איז אויך געוועזען ערוועהלט אין האוז אף קאמאנס אלס אינדעפּענדענט ארביי-טער פארשטעהער. מען דארף דערום פאר איהם וואוטען און מיט איהם אויך די לייבאר קאנדידאטען ר. ס. ווארד וו. ב. סימפּסאן.

דער פּראַקטישער סקול טראסטי

א פּראקטישער סקוהל טראסטי איז אלע מאל מעהר נוצליך פאר זיין אמט איידער דער ניי געקומענער. דר. מעק-מון איז אויסער פּראקטיש אין זיין אמט אויך גוט בעקאנט אין דער נארד ענד, ער האט פיעל געארבייט צווישען אי-דען פאר אידען, ווי עס איז געוועזען למשל דער פאל בעת גרין'ס עלעקשאן, דאן האט דר. מעקמון פיעל צייט און ענערגיע אבגעגעבען אין דער צייט ווען אנדערע זאגאר אידען זיינען ארויס געגען איהם.

דר. מעקמון איז אליין געוועזען א שי-לער אין די היגע פּאבליק סקוהלס און איז גוט בעקאנט מיט אלעם אן וואס די סקוהלס נויטיגען זיך. אויסערדעם האט ער פיעל געארבייט ביז זיין פּלאן צו גרינדען א טעכניק שולע זאל גע-גרינדעט ווערען אין דער נארד ענד און יעצט איז ניט מעהר ווי רעכט ווען ער קומט בעטען צו דער נארד ענד זי זאל איהם אויך אויף ווייטער ערוועהלען.

פּ. ה. דייווידסאָן.

פּ. ה. דייווידסאן איז דער קאנדידאט פאר ווארד 4. ער איז געבארען און ער-צויגען אין קענעדא, איז בעקאנט אין ווינניפּעג זייט די לעצטע 30 יאהר. ער איז דער פּרעזידענט פון דער "נאשיא-נאל סופּליי קאמפּאני".

ניט קוקענדיג דערויף וואס ער איז קיינמאל נאך ניט געווען פּערטראטען אין שטאדט זאכען, דאך איז אלעמע-בעוואוסט אז מר. דייווידסאן איז א פעהיגער מענש, אלס ביזנעסמאן איז ער בעוואוסט אלס ערענטליכער מאן און מיט אזא רעקארד קומט ער צו די וואוטערס פון ווארד 4 מיט דער בקשה צו ערוועהלען איהם און ער וועט מיט ערנסט זיך אבגעבען מיט די אנגעלע-גענהייטען פון דער שטאדט און בע-זאנדערס מיט'ן ווארד 4.

אויב איך ווער עלעקטעד אלס אל-דערמאן פיר ווארד 5 דעם 8טען דע-צעמבער, וועל איך טהאן מיינע פליכ-טען אויפריכטיג. א 3 סענטיגע ריים פיר לייטס. איך וועל ארבייטען פיר סינגעל טעקסעס און וועל זעהען אז די סאבוויי אין פּרינצעס זאל באלד געאר-בייט ווערען און אנדערע סאבוויס זא-לען זיך אנפאנגען. מיט אכטונג

דזש. ב. אטבּרידזש.

וואוט פאר

פּ. ס. העמילטאן

אלדערמאן פאר ווארד 4.

[illegible] פּראגרעסיווע [illegible] [illegible] און 3 סענט לייט רייטס און סינ[illegible]געל טעקס

[illegible] פאר

JAMES LIGHTFOOT

אלדערמאן פאר ווארד 4

1912—13

[illegible] א ביזנעס מאן פון אייער איי-[illegible]גענעם ווארד, איז גוט בעקאנט [illegible]מיט אלעם און וואס די שטאדט נויטיגט זיך און וועט ארבייטען פאר די בעסטע אינטערעסען פון ווארד און פאר דער שטאדט אין אלגעמיין.

דזשיימס לייטפוט.

וואהו און דריי סענטיגע רייטס.

די 3 סענט לייטינג רייטס אדאפּטעט דאס איז [illegible]ענטראלער וואהו'ס פּלאט-פארם און אנגעהאלטען געווען נאך בעפאר די עלעקשאנס. דערביי האט ער געהאט 2 אורזאכען 1) א בעקוועמ-ליכקייט פאר די בירגער און 2) א פער-גרעסערונג פון ביזנעס אונטערנעהמונג. האפענדיג אימער דעם פּרעסטידזש פון צו שטרעבען אויסצושעהנערען די שטאדט און צו פערגרעסערען זי, האט וואהו דערום געשטרעבט אז די רייטס פאר לייט און פּאוער זאל בילינגער זיין. עס איז קיינמאל קיין צווייפעל געווען אין וואהו'ס פּאזיציאן צו דער פראגע פון דער פּאוער פּאליסי.

עס איז א פּאקט דאס אין 3טען פעב-רואר 1908 האט וואהו'ס יעצטיגער געגנער געוואוט געגען דער איפּבויאונג פון אן אייגענעם פּאוער פּלענט. און וואו איז דערזעלבער געגנער געווען בעת מען האט געוואוט פאר 3 סענטי-גע רייטס?

די פאלקס בוכהאנדלונג

ב. מיללער און י. הורעוויטש, פּראפּס.

ערהאלטען די פּרעמיום פון "ווארהייט" מורגענזשורנאל שריפט [illegible] אין 4 בענ-דער, רעג. $3.00, ביי אונז בלויז $1.25

324 Main Street Phone St.-John 143

באָקס-אי

ווירדזשינא סיגאַרעטס.

10 ס.

ראָקסבאָראָ

טירקישע סיגאַרעטס

15 ס.

געמאַכט אין דער וועסט פאַר וועסטערן לייט.

576 MAIN STREET PHONE GARRY 4144

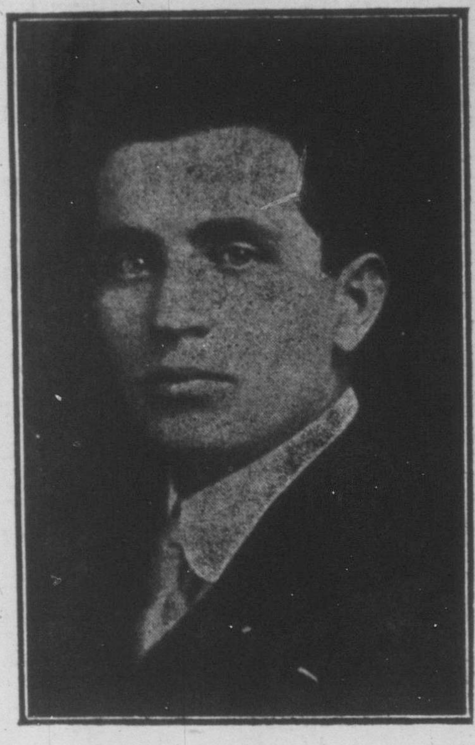

מיט א גרויסער מאַרזשאריטי זיינען

טשאַראַטש, בערענשטיין און קאָמפּאַני

עלעקטעד געווארען אלס די בעסטע פאָטאגראפערס אין ווינניפּעג.

פּאָליטישעס.

לייבאר קאנדידאטען פאר באארד אף קאנטראל.

א. וו. פּאַטי,

וו. ב. סימפּסאן,

ר. ס. ווארד.

אייער שטימע און איינפלוס זיינען העפליכסט געבעטען פאר די עלעקשאן פון

דזש. ב. אטרידזש

אלס אלדערמאן פאר ווארד 5

8טען דעצעמבער, 1911.

מיין פּאליסי איז: די בעסטע אינ-טערעסען פון ווארד 5 און די שטאט אין אלגעמיין.

פּאָליטישעס.

אייער וואוט און איינפלוס איז געלאדען פאר

מ. ר. בלעק, מ. ד.

אלס סקוהל טראסטי.

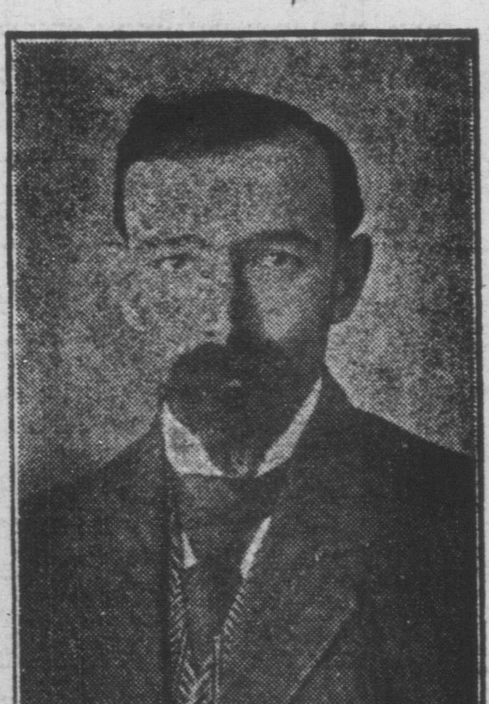

מיין פּאליסי: די בילדינג אינטע-רעסען פון ווארד פינף און א קא-אפּערייטיאן אין אלע הינזיכטען וואס זאל געבען א געלעגענהייט אלע קלא-סען פון דער קאמיוניטי צו געבען אן ענגלישע און טעכנישע בילדונג.

עקספּיריענס אין א דזשענעראל סטאר און בוק-קיפּינג, שפּרעכט ענג-ליש, רוסיש, גאליציאניש זוכט א פּא-זישאן אין סיטי אדער קאנטרי.

[illegible]ABAY, 619 Stella Avenue

באָל. די לײדיעס איד אף שערי צדק גיט א באל דעם 1טען יאנואר אין מיניקס האל. טיקעטס צו בעקומען ביי טשערלידי מרס. הייט-נער, 73 האלעט סטריט.

THE CANADIAN ISRAELITE
DER CANADER YID.
The only Jewish Weekly in the Dominion of Canada.
B. GOLDSTEIN, Editor.
Canadian Israelite Publishing Company.
823 Main Street Phone St.-John 1454 Winnipeg, Man.
Subcription: 1 Year $1.00, 6 Months 60c.
וויניפעג, פרייטאג י"ז כסלו, תרע"ב

דער וואהל טאג.

פרייטאג, דער 8טער דעצעמבער, איז ‚עלעקשאן דעי', דער טאג ווען יעדער שטאדט בעל בית האט דאס רעכט צו ערוועהלען פערטרעטער אין סיטי האל. דאס הייסט יעדער בירגער האט דאס רעכט דעם איינעם טאג צו זאגען א דעה אין די ענינים, אין די געזעלשאפטליכע פערוואלטונגען וואס דארפען אין דער צוקונפט דורכגעפיהרט ווערען.

אום צו האבען דיעזע רעכט איז פיעל בלוט פערגאסען געווארען. ביז ניט לאנג האט זיך מיט דיעזע רעכטע בענוצט בלויז די מ א כ ט. דער מולאך איז געווען דער איינציגער בעל דעה אין אזעלכע און עהנליכע ענינים. די ברוטאלע מאכט פון איינצעלנעם, אדער פון א קלייניגקער גרופע, פון אבסאלוטע מאנארכיע אדער אליגארכיע האט בעהערשט די וועלט און האט מיט שווערד און ביקס ניט דערלאזט קיינעם צו האבען דאס ווארט אין וועלכען ניט איז געזעלשאפטליכען, שטאדטליכען אדער שטאאטליכען ענין.

יעצט איז דיעזע מאכט פון די איינצעלנע אבגענומען — אויסער אין איינע אדער אין צוויי צוריקגעשטאנענע אדער דעספאטישע רעגיערונגען — יעצט האט דאס פאלק די דעה. דיעזע מאכט בעזיצט יעצט יעדער בירגער און מיט דיעזער מאכט קען ער זיך און מוז זיך בענוצען אין דעם וואהל-טאג (עלעקשאן-דעי).

מאכט איז אבער א כלי זין, א געוועהר וועלכעס מען דארף נוצען, אויב מען וויל ניט אז עס זאל זשאווערען, אז עס זאל טעמפ ווערען. מאכט איז אזא כלי זין מיט וואס עס מוז געארבייט ווערען, אויב מען וויל ניט אז דאס זאל אנווערען דעם גלאנץ.

די מאכט וואס די בירגער בענוצען און דארפען בענוצען דעם 8טען דעצעמבער איז א כלי זין וואס דארף מיט איהר גלאנץ און שארפקייט זיין א ווארנונג פאר די קאנדידאטען: ‚זעהט — ווארענט זיי דיעזע מאכט — זעהט, מיר ערוועהלען א י י ך און ניט קיין אנדערע וואס האבען ביי אונז געבעטען אונזער שטים. מיר ערוועהלען אייך, אום איהר זאלט אין זינען האבען אונזערע אינטערעסען, אויב ניט ווייסט אז מיר האבען די מאכט, מיר וועלען זיך מיט אייך דאס נעקסטע מאל אברעכנען!'...

ווי אין יעדען עלעקשאן טאג, אזוי אויך יעצט זאגען מיר אייך ניט פאר וועמען איהר זאלט אייער שטים אבגעבען. מיר האבען זיך דאס מאל געהאלטען מעהר נייטראל ווי אימער, כאטש מיר אליין אנערקענען עס פאר זעהר א קליינער מעלה. דאך זיינען מיר געווען אונפארטייאיש, זאגאר דאן ווען איניגע יונגע לייט האבען פון אונז פערלאנגט ארויסצוווארפען א פאליטישע אנאנסע און נעפאדערט דורכאויס צו אויפדעקען די טהאטען פון איין קאנדידאט, א שווארץ מאה'ניק, א שונא ישראל. מיר האבען עס ניט געטהאן, ווייל מיר קענען די פאאר אידישע פערקויפטע נשמות וואס וועלען באלד לויפען שרייען אז — ניט זיי — נור מיר האבען זיך פערקויפט. מיר האבען ניט געוואלט רייצען [די] גנבים, דען מיר זיינען זיכער דאס באם דיעזער שווארץ מאה'ניק וועט אפילו [ער]וועהלט ווערען וועט ניט זיין א דאנק די אידען. דען די אידען ווייסען גוט [ו]ער זייערע פריינד זיינען.

יא, מיר זיינען געווען נייטראל. דאס איינציגע וואס מיר זאגען אייך יעצט איז דאס יעדער איד ווער עס בעזיצט די מאכט פון וועהלען אלדערמען, קאנטראלער און מעיאר, זאלען מארגען דיעזע מאכט אויסנוצען.

ווען דאס פאלק פאדערט.

די פאספארטען פראגע, מיט וועלכער עס פלעגט זיך טומלען בעפאר יעדער עלעקשאן און מיט וועלכער מען האט זיך באלד נאך די עלעקשאנס בעהאלטען בחדרי חדרים; די פראגע וועגען וועלכע פאליטישענס אין יעדער אידישער שוהל האבען ‚געספיטשט' און וועגען וועלכער מען האט באלד נאך די עלעקשאנס קיינמאל קיין ווארט ניט דערמאהנט — אט דיעזע פאספארטען פראגע, דיעזער ספעציעל עלעקשאן בלאף איז יעצט אין די סטייטס איינע פון די טאגעס פראגען אויף וועלכער מען וועט מוזען געבען אן ענטפער. דער וואשינגטאנער קאנגרעס וועט דיעזע פראגע פערהאנדלען גאנץ ערנסט, דער פרעזידענט וועט דערפון רעדען אין זיין מעסעדזש און די גאנצע אמעריקאנער פרעסע הערט ניט אויף ביז איצט ארומצורעדען דיעזע פראגע און מעהרסטענטיילס זיינען זיי פאר אבברעכען די טריטי מיט רוסלאנד.

און אויפגענומען געווארען איז די פראגע אזוי ערנסט, ווייל דאס פאלק האט אנגעהויבען אליין צו פאדערען און ניט' פערלאזט זיך אויף פאליטישע הבטחות.

די קללה פון א לאנד.

פון פ. נ. זאק.

אן אמעריקאנער צייטונגס-מאן האט מאכענדיג א פערגלייך צווישען דער פאליטישער ארדנונג פון קענעדא און די פעראייניגטע שטאאטען, זיך אויסגעדריקט ניט לאנג, אז די סיסטעם פון רעגיערונג וואס איז איינגעפיהרט אין קענעדא געפעלט איהם פיעל בעסער אלס די רעגיערונגס-סיסטעם פון די פעראייניגטע שטאאטען. אין די פעראייניגטע שטאאטען שפיעלט דער לאקאלער ‚באסיזם' א וויכטיגע ראלע אין דער געזעלשאפטליכער פאליטיק; אין קענעדא ווייסט מען דערפון ניט; דארט אין די פעראייניגטע שטאאטען, קען מעגליך זיין אז איין פארטיי זאל האבען א מעהרהייט אין לאנגרעס און זאל דאך ניט האבען די רעגיערונגס מאכט פון לאנד אין איהרע הענד, ווייל דער פרעזידענט קען זיין פון אן אנדער פארטיי ווי ס'איז יעצט מאקע דער פאל מיט די דעמאקראטען וועלכע קאנטראלירען דעם קאנגרעס, אבער וועלכע זיינען שטארק געבינדען צוליעב דעם וואס דאס וועטא-רעכט איבער זייערע בעשליסע האט א פרעזידענט וועלכער איז א רעפובליקאנער.

אין דער דאמיניאן זיינען אויך פאראן צוויי אפיציעלע פארטייען. אבער די פארטיי וועלכע האט די מעהרהייט אין פארלאמענט, איהר בעלאנגט אויך די אויבערמאכט; זי ערוועהלט איהר פרעמיער, איהר מיניסטארען קאבינעט און צו איהר געהט דאן איבער די גאנצע קאנטראל פון דער רעגיערונג. אין אזא ארדנונג געפעלט זעהר דעם אויבענדערמאהנטען צייטונגס מאן פון יענקילאנד.

עס זיינען פאראן פיעלע זאכען אין קענעדא, וועלכע אונזערע שכנים פון דער זידליכער רעפובליק זיינען אונז שטארק מקנא, און זיכער זאגאר ניט צו בעהאלטען פאר אונז דיעזען געפיהל זייערען. עס איז אבער שווער פארצושטעלען זיך אז די אמעריקאנער זאלען בעניידען א געוויסע זייט פון אונזער געזעלשאפטליכען לעבען אין דיעזען לאנד — יענע זייט וועלכע ווערט פאר אונז ענטפלעקט אין א גאנץ כאראקטעריסטישער פאזע, פארשטעלענדיג מיט זיך א בילד פון ראסען-שטרייטיגקייטען צווישען צוויי נאציאנען, און פון שטענדיגע רעליגיעזע צאנקערייען צווישען קאטאליקען און פראטעסטאנטען.

די אמעריקאנער קען געפעלען אונזער איינערליכע פאליטישע ארדנונג, אונזער רעגיערונגס-סיסטעם; זיי קענען אבער געוויס ניט געפעלען יענע פראבלעם וועלכע אונזער רעגיערונג האט שטענדיג פאר זיך: אויסצוגעפינען א פריעדליכען קאמפראמיס צווישען די צוויי הערשענדע נאציאנאליטעטען פון לאנד, ענגלענדער און פראנצויזען אין זייער קאנקורענץ קאמפף, און אלס צוגאב דערצו, צו זיין דער פריעדענס-ריכטער צווישען די פראטעסטאנטען און קאטוילוקען, וועלכע זיינען אין שטענדיגען כעסון איינע מיט די אנדערע.

די ראסען-שטרייטיגקייט און די רעליגיעזע צאנקערייען — דאס איז די פערשא: מענגעמע זייט פון געזעלשאפטליכען לעבען פון קענעדא, דאס איז די אייביגע קללה פון דיעזען לאנד.

דיעזע קללה פערפאלגט דעם מענש — דער זיף שריט און טריט, אויף אלע וועגען פון לעבען, און ווי ער זאל זיך ניט בעמיהען אויסצומיידען און פערגלעטען איהר איינדרוק, געלינגט דאס איהם ניט.

עס איז נאך פריש ביי אלעמען די טראייגניס וועלכע עס האט ארויסגערופען ביי אונז די צוזאמענשטעלונג פון אונזער נייעם רעגיערונגס קאבינעט, און ווי פיעלע פון אונז וועלען זיך ערינערען, האבען אלע קריטיקען וואס זיינען ארויסגעזאגט געווארען אין דער פרעסע פון גאנצען לאנד וועגען די מעלות און חסרונות פון דיעזען קאבינעט, מייסטענס זיך בעצויגען אויף דעם, אויף וויפיעל דער אדער יענער עלעמענט איז פערטראטען אין זיין פערזאנאל. איינער, צב"ש, האבען אנגעוויזען דערויף, אז די פראנצויזען האט מען אבגעגעבען גאנצע דריי קאבינעט-פארטפעלען, בעת אונטער לאריער'ן האבען זיך געפונען בלויז צוויי פראנצויזען-מיניסטארען. אנדערע וויעדער האבען געוואלט האבען אז מיט דעם קאטוילישען עלעמענט האט מען געהאט צופיעל איינזעהעניש, וועהרענד די פראטעסטאנטען האט מען אין גאנצען פערזעהן, א. ז. וו., א. ז. וו.. און עס איז אן אפענער סוד אז אין קוויבעק און אנטעריא זיינען די קאנסערוואטיווען נאך עד היום אונצופריעדען מיט דעם אויסוואהל וואס בארדען האט געמאכט; די ערשטע מיט דעם וואס ער האט אריינגענומען אזא אויסגעשפראכענעם אנטי-קאטאליק ווי קאלאנעל סעם יוהז איז, און די צווייטע — דערמיט וואס ער האט אריינגענומען יענעם עלעמענט, וועלכער רעפרעזענטירט מיט זיך דעם קאטאליציזם אין זיינע עקסטרעמסטע און רעאקציאנערסטע פארמען-נאציאנאליסטען.

עס איז גאנץ איינגעשיינליך אז פרעמיער בארדען האט מיט דיעזען אויסוואהל זיינעם אין זינען געהאט צו שאפען א איינפערשטענדניס צווישען די עקסטרעמע ענגלישע פראטעסטאנטען פון אנטעריא און די רעאקציאנערע פראנצויזישע קאטאליקען פון קוויבעק. איז איהם אבער אזא איינפערשטענדניס געלונגען צו שאפען? האט זיך איהם איינגעגעבען צו געפינען א קאמפראמיס צווישען די ענגלענדער פון דער פראטעסטאנטישער אנטעריא, און די פראנצויזען פון דער קאטאלישער קוויבעק?

מען דארף זיין צי נאאיוו צו גלויבען אז יא, און צו וועלען מיינען אז אזא איינפערשטענדניס וועלכע ער האט דא געשאפען קען האבען אירגענד וועלכען משמעות.

דר. מאנק און פרינא נאנטעל, מיט דר. ספראול אלס ספיקער און מיט קאלאנעל יוהז — אין איין קאבינעט! איז דאס ניט א איראניע?! קען מען דען — ווען מען בליקט דערויף פון דעם שטאנדפונקט פון די פיעלע רעליגיעזע און ראסען-שטרייטיגקייטען צווישען אונזערע ענגלישע און פראנצויזישע מיטבירגער — זיך פארשטעלען עטוואס לעבעדיגערעס, ווי צו זעהן דיעזע הערען צוזאמען?

וואס ציט ביישפיעל וואלט פאסירט, ווען היי-יאהר זאל געווען פארקומען דער יוכאריסטישער קאנגרעס, אדער ווען קאלאנעל יוהז וואלט לעצטען יאהר זיך געפונען אויף דעם פלאץ פון סיר פרעדעריק בארדען, מיניסטער פון מיליץ אונטער דער ליבעראלער רעגיערונג?

ווי בעקאנט, איז ענטשטאנען א סכסוך צווישען דעם מיליץ-דעפארטמענט אין אטאווא און דעם קאמאנדיר פונ'ם מיליטער אין מאנטרעאל, צוליעב דעם וואס מען האט געהאט פערבאטען דער מיליץ אנטהייל צו נעהמען אין דער קאטאלישער פראצעסיע, ווייל דאס איז געגען די ענגלישע געזעצען; דיעזער פערבאט איז נאכהער ארונטערגענומען געווארען, ווייל דער קאמאנדיר אין מאנטרעאל האט ערקלעהרט אז ער וועט אויף קיינע פערבאטען ניט קוקען, און שפעטער איז דאס געווען די טהעמא פון פיעלע אנפראגען וואס קאלאנעל יוהז און דר. ספראול האבען געמאכט אין פארלאמענט. וואלט אבער קאל. יוהז לעצטען יאהר געווען מיליץ-מיניסטער, דאן וואלט אין קוויבעק פילייכט געקומען צו א בירגער-קריעג, ווייל ער וואלט אונטער קיינע בעדינגונגען ניט ערלויבט אז די קענעדער מיליץ זאל אבגעבען עהרע א קארדינאל און זיך בעטהייליגען אין א קאטאלישער פראצעסיע, און דאס וואלטען די פאנאטישע קאטאליקען פון קוויבעק געוויס בעטראכט אלס אן אנגריף אויף זייער פרייהייט, און זיי וואלטען רעוואלטירט געגען דעם.

אויב אבער די אומשטענדען האבען דער קאנסערוואטיווער רעגירונג ארויסגענומען פון דער אונאנגענעהמער לאגע אין וועלכער זי וואלט זיך געפינען צוליעב דעם קאטאלישען צוזאמענפאהר, דאן רוקט זיך אויף איהר, פון דעם זעלבען האריזאנט, א נייע כמארע: דעם פאבסט'ס ‚נע טעמערע' דעקרעט וועלבען די פראטעסטאנטען קלייבען זיך צו בעקעמפען אין פארלאמענט.

און אזוי פערפאלגט די קענעדער אייביגע קללה פון ראכען-אונאייניגקייט און רעליגיעזע שטרייטיגקייטען.

אין איינע פון די פאריזער קונסט גאלערי'ס האט זיך פערקויפט אבדול האמיד'ס ציערונג פאר 2,500,000 פראנק. דאס איז מעהר ניט א קליינע טהייל פון דעם סולטאן'ס ציערונג.

די בצלאל שולע.

פון א. א.

פאר זעהר פיעלע וועלכע אינטערעסירען זיך מיט דער בצלאל שולע וועט אהן צווייפעל זיין א נייעס צו וויסען אז דער געדאנק פון גרינדען אזא קונסט שולע איז שוין אלט איבער 30 יאהר.

עס איז געווען נאך דאן ווען דער איניציאטאר און גרינדער פון ‚בצלאל', פראפעסאר באריס שאץ איז נאך געווען א שילער אין דער מאסקווער אקאדעמיע פון קונסט צוזאמען מיט אנטאקאלסקי. ווען די 2 אידישע קינסטלער האבען פאנטאזירען וועגען זייער צוקונפט פלעגט אנטאקאלסקי זיך ווינשען צו זיין א גרויסער קינסטלער אום צו פעראייביגען דורך שטיין און בראנז די אידישע טיפען און שאץ פלעגט זיך ווינשען צו זיין א פראפעסאר אין ארץ ישראל פון א קונסט אקאדעמיע. דאס לעבען האט זיי א שפיצעל אבגעטהאן: אנטאקאלסקי איז טאקע א וועלט בעריהמטער קינסטלער געווארען, נור אנשטאט צו פעראייביגען דורך שטיין און בראנז אידישע טיפען וועלכע ער האט אין זיין פריהערסטער יוגענד אנגעפאנגען פון שפינאזא און דעם אלטען שניידער, האט ער גאר ‚יאהאן גראזני' און יהושוע הנוצרי געשאפען. באריס שאץ ווידער איז טאקע געווארען פראפעסאר פון א קונסט אקאדעמיע, אבער ניט אין ארץ ישראל, נור אין באלגאריען.

אנטאקאלסקי איז געשטארבען, ניט ענדיגענדיג זיין איינציגע אידישע ארבייט ‚די מאראנען' און ווען דער ציוניזם איז בעקאנט געווארען האט דאן באריס שאץ זיך דערמאהנט אן זיין אלטער פאנטאזיע צו שאפען א אידישע קונסט אקאדעמיע. ער האט זיך געווענדעט צום קאנגרעס מיט זיין פארשלאג און דער רעזולטאט איז דער יעצטיגער ‚בצלאל'.

באריס שאץ מיינט אז די יעצטיגע פאבריק סיסטעם, פון צוטהיילען די ארבייט, הרג'עט אוועק יעדען קינסטלערשען חוש ביים ארבייטער. עס רויבט ביי איהם דעם פערגעניגען און בעפריעדיגונג פון שאפען אליין עטוואס א גאנצעס און עס פערוואנדעלט דעם ארבייטער אין א מאשין אהן לעבען, אהן זינען, אהן געשמאק און דער עיקר אהן זעלבסט איניציאטיווע.

דערפיר ליעגט טאקע דער סוד פון גרויסען ערפאלג פון ‚בצלאל' וואס דער קינסטלערשער געשמאק פון יעדען ארבייטער ווערט קולטיווירט און פלאנמעסיג אנטוויקעלט סיי דורך טהעארעטישע בעגרינדונגען איבער די רעגעלען פון קונסט און סיי דורך פראקטישע דעמאנסטראציאנען.

ווען מיר זעהען יעצט ווי רוסלאנד ארדערט פאר איהר אויס שטעלונג ארטיקלען פון ‚בצלאל', אז די האלענדישע קעניגין ארדערט טעפיכען פאר איהר פאלאץ אין ‚בצלאל', ווי באראן ראטהשילד ווערט איבערראשט און נעהמט מאכען א ‚בצלאל' אויסשטע-

(שלוס אויף פיידזש 6.)

פון מיין רייזע אין דער וועסט

ד) צוריק צו וועגס.

פון ב. גאלדשטיין.

כמעט א וואך צייט האב איך פערבראכט אין אידענברידזש, איך האב בעזוכט כמעט אלע אידישע פארמערס, איך האב מיט זיי אלעמען גערעדט און איך בין געקומען צום בעשלוס אז מיר אידען זיינען ווייט ניט אזעלכע ווי מען דענקט וועגען אונז.

זייענדיג אין רוסלאנד האב איך געהאט אמאל א געשפרעך מיט פראפעסאר מאנדעלשטאם. ער איז דאן געהאט אהיים געקומען פון קאנגרעס אלס טעריטאריאליסט און באלד אבגעקיהלט געווארען. ווען איך האב איהם געפרעגט די אורזאכע דערפון, האט ער מיר שטיל געענטפערט: ‚גיטא מיט וועמען צו ארבייטען. ווען איך שטעל זיך פאר אז אט מארגען גיט מען אונז אוגאנדא, מארגען בעקומען מיר א טעריטאריע — וועמען וועלען מיר אהין שיקען אלס פיאנערען, וועמען? וואלט א י ה ר געפאהרען אין א מדבר, אויסווארצלען בוימער, האקען קלעצער און זיך מאכען א היים, מיט הוילע הענט אקערען און זייהען, שלאפען אונטער'ן הימעל און הערען די קולות פון היות?'

איך האב דעם אלטען גרייז גאר ניט געענטפערט דאן און בין געווען איבערצייגט אז באם איך — ניט און ער אליין אוודאי ניט, דאן איז אויס מיט'ן פאלק און מיר דארפען זיצען מיט פערלעגטע הענט.

ווען איך האב נאכהער געהערט ווי מען רופט אונז א פאלק פון עקספלאטאטארס, א קרעמער און שאכער-מאכער פאלק — האב איך דאן בלויז א זיפץ געטהאן. מיר האבען אפילו געהערט אז אין ארגענטינא זיינען פאראן אידישע אקער בויער. נור דאן האט זיך באלד פארגעשטעלט א מיידין למשל, א רוסיש דערפיל, וואו אידען מעגען זיין ערד ארבייטער און וואו זיי האבען טאקע ערד, נור זי ווערט בעארבייט פון גוים, זיי האבען פיה אבער זיי ווערען ערצויגען פון גוים, זיי האבען הייזער און זיינען אויפגעבויעט דורך גוים. אט אזעלכע—האט געשלאגען א געדאנק—זיינען מסתמא אויך די ארגענטינא'ר אידישע ערד ארבייטער.

און שוין דא ווען איך האב געהערט וועגען אידישע קאלאניסטען, האב איך זיך פארגעשטעלט: א שטעדטיל מיט א פאאר הונדערט הייזער איינס נעבען אנדערען. א שכנה קריעגט זיך מיט דער צווייטער דורכ'ן פענסטער וואו אין איהר בהמה האט קאליע געמאכט דער צווייטערס קארטאפעל; א מלמד וואס נעמט שכירות אבער די קינדער ווילען בעסער פאהרען רייטענדיג; א בית מדרש וואו מען פיהרט פאליטיק און מען האט א שישי-מפטיר-מלחמה אלע שבת; אלע טאג נאך דער ארבייט צוזעצט מען זיך אויף די פידאשקעס און מען באלאקעט, אדער מען קומט זיך אפט צוזאמען צו-איינעם, צו א צווייטען און מען פערברענגט. און ועל כלם איז דאס שטעדטיל שוין א שטעדטיל מששת ימי בראשית.

עקשט א נעכטיגער טאג: אידענברידזש איז גאר קיין אידענברידזש ניט געווען ביז אידען זיינען אהין ניט געקומען. קיין וועג, קיין הויז, קיין בריק, קיין לעבען. מדבר! איניגע יונגע לייט קרעמערס, בעלי מלאכות און זיידענע יונגע לייטלעך מיט געלע שיכלעך, מיט שווארצע פראקס און פערוואנדלען א וויסטע אין א שטעדטיל. אידישע פיאנערען!

יונגע לייט מיט זיידענע גלאווס און מאדע שניפסען קומען פון ווארימען בריטיש קאלומביא, בינדען ארום די געלע שיכלעך מיט זעק און מיט געפרעסטע העמדער: ציהען אראב די הענדשיקעס מיט די שניפסען און נעהמען זיך ... צו לאנד און אין א משך פון א פאאר יאהר ווערט דער אלטער וואלד ... ערוואנדעלט אין א ים פון תבואות, פון אידישע תבואות.

אידישע פיאנערען מיט צארטע פינגערלעך געהען אין וואלד, האקען בוימער און מאכען זיך הייזער, סטייבלס און פלויטען; אידישע פיאנערען מיט זיידענע אידישע מאגענס נעהמען א האק און צוהאקען אויף שטיקלעך א שווארצן קלייען ברויט, מען ווייקט עס אין וואסער און מען צוטהיילט זיך דער מיט ווי מיט מאנדעל פלאדען.

אידישע יונגע לייט מיט זייערע פרויען און קינדער וואס האבען מורא געהאט פאר א ציג, ליעגען הינטערן פרייען הימעל, הערען דאס וואיען פון וועלף און ריהרען זיך ניט; ליעגען 12 נפשות אין א הויז פון ד' על ד' געמאכט ‚הארייאפ' און עס גיסט דארטען אויף זיי מיט בלאטע און זיי אנטלויפען ניט. און שעהנערס, זיי האבען געלד. יעדער האט זיך זיין קניפעל מיט הונדערטערס, יא, מיט הונדערטערס און מען זיצט. מען האט געדולד, מען האט ענערגיע.

פארמערס האט מען בעשלאסען צו זיין! אידישע פארמערס.

וואו ביסטו אלטער געלעהרטער פראפעסאר? וואו ביסטו גרויסע אידישע נשמה? — אט זיינען אידישע פיאנערען! אט זיינען אידישע יונגע לייטלעך, אידישע יונגע ווייבלעך וואס האבען געוואקסט פון א קארסעט, פון פיאנא און פון טהעאטער. אט זיינען זיי די וועמען דו זוכסט אין קיעוו און געפינסט זיי ניט!

און ווי שטאלץ זיי זיינען און ווי רייך זיי זיינען מיט זייערע אריעמע און נאקעטע הייזער וואס זיי האבען זיך אליין מיט אייגענע הענט געבויעט, מיט זייער מעביל וואס זיי האבען מיט אייגענע הענט געמאכט, מיט זייערע פעלדער וואס זיי האבען אליין געקארטשעוועט און מיט זייער שטעדטיל וואס זיי האבען אליין געגרינדעט.

א, ווי רייך און שטאלץ זיי זיינען מיט זייערע עופות און בהמות וואס זיי האבען אליין ערצויגען, מיט זייערע וועגען און שטענען וואס זיי האבען מיט זייערע אייגענע הענט מיילען ווייט געצויגען.

אט זיינען זיי די אידענברידזשער אידישע פיאנערען, זיי און זייערע ווייבער און קינדער, אלע זיינען זיי שטאלץ, אלע שטעהען זיי פאר אייך מיט אויסגעגלייכטע רוקענס, מיט שטאלצע שטערענס, מיט פלאמענדע אויגען. זיי ווייסען און פיהלען אז זיי זיינען דער אידישער שטאלץ, דער שטאלץ פון אידישען פאלק.

אידענברידזש — איך קניה פאר דיר!

. . .

און איך האב זיך געזעגענט מיט זיי, מיט די אידישע פיאנערען, מיט די אידען וועגען וועלכע איך האב זיך געפילט שוואך און ארים. און זיי האבען מיט טרעהרען מיך בעגלייט און געבעטען איך זאל צו זיי נאכאמאל קומען, קומען און זעהען זייער פראגרעס און בעוואונדערען זייער אונטערנעהמונגס קראפט, זייער ענערגיע און אויספאהרען און אלעמען דאס דערצעהלען. דערצעהלען אום צו וויסען אז מיר זיינען ניט קיין קרעמער בלויז, אז מיר קומען ניט שטענדיג צום גרייטען, אז מיר זיינען א סוחר פאלק, ווייל מען האט אונז ניט צוגעלאזט צו עטוואס אנדערש און אז אויך מיר פערמאגען פיאנערען!

. . .

אט מיט אזעלכע געדאנקען בין איך געווען פערנומען אויף מיין רייזע פון אידענברידזש, סעסקעטשעוואן, ביז וויניפעג.

די אידישע פאליטישענס און די היגע קאמפיינס.

פון י. סקלאווער.

דעם אמת געזאגט איז שוין לאנג צייט געווען צו פערהאנדלען דיזע פרע-גענדע פראגע וועגען וועלכער מיר געהן יעצט שרייבען. קיינמאל אבער איז נים געווען אזא נויטוועגדינקייט ווי איצט ווען עס געהט אן דער שטאדטישער קאמפיין, און די אידישע בירגער זיינען פעראינטערעסירט אין פאליטישע פראגען.

מיר וועלען כאפען א בליק אויף דער נאהענטער פערגאנגענהייט ווען די סבה וואס איז אנגעוואקסען ווי איין געשוויר אויף דעם קערפער פון אידישען פאלק, דא אויפ'ן אמעריקא-נער קאנטינענט, איז שוין געווארען אזוי גרויס, אז נים מען קען זיצען, נים מען קען שטעהן, אזעלכע וועהטיגען האט זי אונז אנגעהויבען פערשאפען. וועלען מיר אבער נים אנפאנגען צו זוכען א מיטעל צו איהר אום אויסצו-שניידען זי, דאן שטעהן מיר אין סכנה אלס נאנצעס. און דאס איז וועגען די אידישע פאליטישענס אין דער צייט פון קאמפיינס דא אין קענעדא, און אויך אין יונייטעד סטייטס.

ווען א גרויסער שטראם אידישע אי-מיגראנטען האבען זיך א לאז געטהאן אויפ'ן אמעריקאנער באדען, א דאנק די שרעקליכע אונמענשליכע רדיפות וואס מיר האבען געהאט אויסצושטעהן אין רוסלאנד, האבען די אי-דען אריבערקומענדיג אהערצו באלד זיך צונעפאסט צו די היגע בירגער גע-זעצע און געווארען בירגער. (אין די פעראייניגטע שטאאטען מוז מען וואה-נען 5 יאהר אום צו קענען ווערען א בירגער, דא אין קענעדא איז נאך פיעל לייכטער, מען דארף דא נאר וואהנען דריי יאהר, און מען קען ווערען א ביר-גער), אזוי איז פאר די לעצטע עטליכע יאהר געווארען, איבערהויפט אין די גרויסע צענטערס, א גרויסע צאהל אי-דען וואס האבען א רעכט צו שטימען און ערוועהלען פארשטעהער אין די שטאדטישע, פראווינציעלע און געזעצ-געבערישע אינסטיטוציאנען. נאטירליך אין דער אלטער וועלט ד. ה. אין איי-ראפא ווען עס קומט אויס צו ערוועהלען רעגיערונגס פארשטעהער, דאן ווערען די סאציאל פאליטישע פראגען דיסקו-טירט, און יעדער געזעלשאפטליכער קלאס האט זיך איהר פארטיי און איה-רע פרינציפען, וועלכע ווערען ערנסט און עהרליך פערטהיידיגט. דאס פאלק וויעדער האט דאן א מעגליכקייט זיך בעסער צו בעקענען מיט די געזעל-שאפטליכע פראגען און דער קאנדידאט וואס פערטהיידיגט דיזע אדער יענע פרינציפען וואס געפעלען דעם בירגער — דיזען ערוועהלט ער. די פאליטיק פון לאנד האט געוויסע מאראלישע טראדיציאנען וועלכע ווערען סיי פון די פאליטישע כלל טהוער סיי פון די וועה-לער נים איבערטראטען. דארטען שפיעלט נים די ראלע דער פאליטיקער דער יחיד וואס האט מעהר געלד און קען זיך קויפען שטימען, נאר די פרינ-ציפען וואס ער פערטרעט שפיעלען די הויפט ראלע, און דערפאר איז אין איי-ראפא אונמעגליך אז די פאליטיק פון לאנד זאל ווערען א מין ,קרעמעל' וואו מען קויפט און פערקויפט. דעם קאנדי-דאט וועט נאר אויפ'ן זינען נים קומען צו אונטערקויפען דעם וועהלער, נים דעם וועהלער וועט אויפ'ן זינען קומען צו פערקויפען זיין בירגערליכע רעכט פאר א פאאר דאלאר.

דא אין דעם דאלאר לאנד — אמע-ריקא — שפיעלען נים אזא ראלע די פרינציפען, ווי די פערזאן; מעג דער קאנדידאט נאר נים פערמאגען קיין פרינציפען, האט ער אבער נאר געלט צו ווארפען רעכטס און לינקס, וועט איהר שוין הערען פון זיינע אונטערגע-קויפטע פאטריאטען דאס ער איז א ,גיים פעלאו' דאס מען דארף איהם ערוועהלען.

סעהרסטענטהיילס ווערט אזא עלעק-שאן פראקטיצירט ביי די איינגעוואנ-דערטע, ווייל דער ריכטיגער אמערי-קאנער, וואס איז בעקאנט מיט די גע-זעצען און פאליטיק פון לאנד, וועט דאך נים געהן שטימען פאר אזעלכע קאנדידאטען וואס זיינען געגען זיינע אינטערעסען. מיר ווייסען אז קארופטע פאליטישענס ווערען מעהרסטענטהיילס אויסערוועהלט דורך די אונוויסענדע בירגער און דאס איז אלץ א דאנק די פרינציפענלאזינקייט פון קארופטע פאליטישענס וואס האנדלען מיט די רעכטע פון די בירגער פונקט ווי אין א ,קרעמעל'.

טויזענדע מענשען האבען זייער לע-גען אפפערט, איידער זיי האבען ער-קעמפפט פאליטישע פרייהייט פאר די ברייטע מאסען און דא פערבייט מען דאס אויף א טעפעלע ,לינזען'.

ביי אונז דא, אין דער אידישער גאס, האבען זיך אויך פערקליבען דיזע קא-רופטע פאליטישענס. עמי הארצים אין פשוט'ן זין פון ווארט, פאליטישענס וואס קענען קוים זייער נאמען אונטער-שרייבען, שוין נים רעדענדיג פון סאצי-אלע פראגען, אדער פרינציפען. דאס זיינען מענשעלעך וואס זיינען בערייט צו פערקויפען נים נאר זייער פאלק, נאר אפילו זייערע אייגענע עלטערען פאר א פאאר דאלאר. אט דיזע שטע-לען זיך אוועק פאר דעם ,עם חכם ונבון' און פערבלאפען איהם מיט פויקען און מיט טאנצען, און מאכען צו שאנדע און שפאט דעם אידישען נאמען, און מאכען פון דער פאליטיק פון לאנד די עקעלהאפטעסטע ביזנעס. דאס קען אמאל ברענגען נים נאר שאדען איינ-צעלנע אידען נאר דעם גאנצען אידי-שען פאלק אלס כלל. ווארום ווי קען מען געבען א פאלק גלייכע רעכטע, ווען עס פערקויפט נאכדעם די רעכטע פאר א פאאר דאלאר?

נים לאנג צוריק איז מיר אין וויניפעג אויסגעקומען צו הערען פון עטליכע אידישע פאליטישענס וויפיעל געלד זיי האבען געקראגען אין פאריגען קאמפיין און וויפיעל זיי ערווארטען שפעטער. און ווייסט איהר פאר וועמען זיי האבען דאס געזאגט? פאר דעם ענגלישען רעגי-ערונגס אינספעקטאר. שטעלט זיך פאר ווען דאס וועט זיך דערוויסען די גאנצע ענגלישע געזעלשאפט. אבער אונז אינ-טערעסירען יעצט נים די ענגלענדער, מיר אליין, מיר קענען און טארען נים דערלאזען אין דער אידישער גאס אזעל-כע אונפערשעהמטע ברואים, אזעלכע פרינציפענלאזע עמי הארצים? וואס קומען צו די קאנדידאטען און זאגען זיי צו אז זיי האבען דעם גאנצען אידישען וואוט אין זייער פאקעט און בעשמוצען אונז עפענטליך דורך זייער כאבאר! ניין, מיר טארען נים לאזען געהן אזוי ווייטער. יעדער ערנסטער איד וועמען עס איז טהייער דער כבוד פון זיין פאלק און זיין אייגענער כבוד, מוז פערטריי-בען און פעראכטען, אויסראמען זיי פון דער אידישער גאס, כל זמן זיי האבען נאך נים צוטראטען אין גאנצען דעם אידישען כבוד, דעם אידישען שטאלץ. עס מאכט מיר נים אויס וואס איהר זייט, צי א קאנסערוואטיוו, ליבעראל אדער סאציאליסט, איהר קענט אייך אפהיטען די פרינציפען פון אייער פארטיי פון אייערע איבערציינונגען, אבער זעהט היט אב דעם כבוד פון אי-דישען פאלק, וואס איז אין סכנה אי-בער די אידישע פאליטישענס, וועלכע זיינען געווארען ווי א געשוויר אויף אונזער קערפער. אזוי ווייטער אננעהן קען דאס נים!

דאס בעסטע וואלט געווען צו גרינ-דען א סאסייעטי פון אונפארטייאישע אידען וועלכע זאל האבען דעם צוועק צו בעקעמפפען אט די צאצקענדיגע פאליטישענס און אבצושאפען דעם עקעלהאפטען צושטאנד, וועלכער הערשט אין בעצוג צו פאליטיק אין דער אידישער גאס.

א קינד מיט 4 פיס און 4 הענט.

אין באלטימארער דזשאהן האפקינס האספיטאל האט מען ארויסגעשטעלט א מיידעלע פון א יאהר, וואס האט 4 פיס און 4 הענט. דאס קינד איז נאך קיינמאל נים קראנק געווען. די פרא-פעסארען האבען דאס קינד פאטאגרא-פירט מיט די עקס שטראהלען.

דער פראטעסט מיטינג אין קאלגארי.

פון אונזער ארעספאנדענט ה. י. קופער.

די לעזער פון ,קענעדער איד' ווייסען שוין וואס פאר א בעוועגונג עס געהט יעצט אן אין פראווינץ אלבערטא געמליך: די גלחים האבען זיך גענומען פארברענגען אין לעדזשיסלייטשור אז אין די פובליק סקוהלס זאל זיין א חוב קדוש צו לערנען רעליגיאן מיט אלע קינדער. פערשטעהט זיך אז מען מיינט די לעהרע פון יעזוסען און נאך אויף אזא מין ארט אז אין די סקוהל ביכער זאל זיין געדרוקט פאריעדען טאג ספע-ציעלע פרייערס, גלייך מיט אנדערע לעסאנס.

און קאלגארי האט זיך געקאכט. וואו איהר האט בעגעגענט א אידען האט מען רק גערעדט וועגען דעם שענדלי-כען גלח'ישען פלאן.

ענדליך האט מר. י. גפן און מר. ה. רודניק די ,העד מען' פון דער עקזעקו-טיוו פון דער פאליטיקאל ליגע פעררו-פען א מאס מיטינג פון אלע אידען און גראדע איז ביי אונז יעצט דא א פיינער גאסט, ראבי דר. רובין פון ספוקען, וועלכער איז געווען דער ערשטער רעד-נער און איך גלויב אז עס וועט נים זיין צו פיעל ווען איך וועל זאגען אז דאס איז די ערשטע ענגלישע רעדע וואס מען האט געהערט אין קאלגארי פון א אידישען רעליגיעזען פארשטעהער.

עס איז מיר איבעריג צו ריידען וועגען דר. רובין'ס איינפלוס און די וויר-קונג וואס זיין רעדע האט געמאכט. עס איז גענוג צו בעמערקען אז די ענגלישע רעפארטערס וואס זיינען געזעסען, האבען געמוזט ארונטערלאזען זייערע קעפ פאר שאנדע, הערענדיג וואס דאס קריסטענטהום האט אריינגעקראגען פון ראבי רובין. עס איז נור צו בדויע-רען וואס אויף אזא מיטינג זיינען פער-בליבען פיעלע לעדיגע סיטס. די אידען פון קאלגארי פערשטעהען נים, ווייזט אויס, וואס דיזע בעוועגונג בעדייטעט יעצט און די רעזולטאטען ווען זייערע קינדערליך וואס זיינען אזוי אויך ב"ה ווייט פון אידישער ערציהונג, ווייט פון די ,שלשה עשר עיקרים', וועלען זיך גראדע גוט אויסלערנען די הימנעס און די ,מדות טובות' פון קריסטיאניטא...

דערפאר אבער איז וואו מען האט א ווארף געטהאן מיט אן אויג צו בע-טראכטען דאס פובליקום וואס זיינען געקומען אננעהמען זיך ,קנאת ד' צבאות' אויף דעם מיטינג, האט מען געזעהן י ו נ ג ו ו א ר ג, אויף וועמען איהר קענט וועטען אז זיי האבען היינט קיין תפילין נים געלעגט, דאך זיינען זיי געווען די ערשטע צו פערנעהמען די פלעצער ביי אזא וויכטיגען מיטינג און גראדע אונזערע ל"ו צדיקים וואס מיי-נען אז צוליעב זייער דאווגען ,פראגרע-סירט' קאלגארי, דוקא זיי האבען זיך גאר נים געצייגט, פונקט ווי עס וואלט דא עפעס געשמעקט אפיקורסות. בעלי בתים חשובים! ווארום זיינען זיי נים געווען פון 2 ביז 3 און נים געצייגט ווי-פיעל אידען מיר פערמאגען וואס זיינען נים איינשטימיג מיט נויטען לערנען די קינדער זייער קריסטענטהום? אידישע פארשטעהער פון קאלגארי, די פער-מיטלער פון גאט און זיינע קנעכט. זיי ווייסען דאך שוין דעם וועג צום האל, ווען מען ברויכט זיי נים דארטען, אויף פאליטישע מיטינגס אלס ,רעווערענדס', ווארום האבען זיי זיך געשעמט צו קו-מען אויף אזא פראטעסט מיטינג און ערקלעהרען די געפאהר וואס עס שטעהט פאר דער אידישער רעליגיאן פון וועלכער זיי זיינען די פארשטעהער ווי זיי זעלבסט זיינען דאס אפט מודיע דורך די קריסטליכע צייטונגען? ווען עס קומט צו אגיטירען פאר אלדערמען און ד. ג. נוצען זיי דערויף די שוהלען און קומען אין די מאסען און ביי אזא ברע-נענדע פראגע ליעגט עס זיי גאר אפילו אין פאה נים? און ווארום איז עס אזוי? — איך האב דערויף קיין תשובה!

ליידער איז עס שוין פערפאלען. דער מיטינג וועט זיך שוין צוריק נים אומ-קעהרען. אונזער גאנצע האפנונג איז יעצט אויף אונזערע פראסטע אידען און אויף אונזער יוגענד וואס איז שטאלץ נור אויף דעם נאמען ,איד' אליין אהן קיינע פרושים פון גע'כלומר'שטע פאר-שטעהער.

א רעזאלושאן איז געפאסט געווא-רען אויף דעם פראטעסט מיטינג, עס איז בעשלאסען געווארען צו קלייבען א פאנד אויף אנפיהרען א קאמפף. א קא-מיטע איז ערוועהלט דערויף און אויף צו טרעפען זיך מיט די זעהר פיעל נים אידען וואס זיינען אויך געגען די גלחים און ווענדען זיך צום פרעמיער ווען דער פראווינציאל לעדזשיסלייטשור וועט זיך עפענען און אויב גויטיג נעהמען א גוטען לאיער דערצו. און לאמיר הא-פען אז עס וועט אונז געלונגען מבטל צו זיין דעם חשק פון די גלחים.

צו ענדע וויל איך אויסדריקען מיין הערצליכען דאנק צו ראבי דר. רובין פאר זיין רעדע און רעזאלוציאן וואס ער האט צוזאמענגעשטעלט אין ענג-ליש, אויך די ארגאניזערס פון דעם מיטינג, וואס האבען געטהאן זייער בעסט.

אידישע קינדער.

(געדאנקען און איינדריקע).

פון א. מ. מאנדעלבוים.

אפט ווען איך קוק אויף דעם אידי-שען איינגעל, יענעם פלינקען חברה מאן מיט די שווארצע אידישע אויגעלעך, קומען מיר אין מחשבה אומעטיגע גע-דאנקען: אט דער חברה מאן איז דאך דער פארשטעהער פון דעם נייעם דור, פון דעם מאדערנעם דור אויף וועלכען מיר לעגען אזעלכע גרויסע האפנונגען. און ווי אזוי קוקט ער אויס? טראגט זיין פנים סימנים פון נייעם דור? מערקט זיך אין זיין בליק יענער אידישער ברען? יענער הערליכער פאלקס פייערל?

איך לאז ארונטער דעם קאפ, בע-האלט מיין פנים און ענטפער זיך: ניין! דיעזער אידישער איינגעל קען אין קיין פאל נים פערטרעטען אט דעם יונגען דור. אט דיעזער איינגעל איז א גוטער בייזבאל שפיעלער, נים קיין שלעכטער לויפער, האט א בעגריעף אין הלכות פייט, און אנדערע ,ספארטס'... ער איז אלעס, אבער נים קיין א י ד י ש ע ר א י נ ג ע ל!... דער קלאנג פון העברע-איש איז איהם פרעמד; איהם ציהען נים יענע כשוף'דיגע לעגענדען פון דער אידישער געשיכטע; ער וועט מיט דער גרעסטער הנאה לעזען שערלאק האלמס דעטעקטיוו סטארים איידער א אידיש אדער העברעאיש ביכעל. די גוי'אישע וועלט איז איהם נעהענטער און ליע-בער פון דער אידישער. איהר מערקט אפט מיט וואס פאר א התלהבות, מיט וואס פאר א ברען דער אידישער אינ-געל זינגט א גוי'איש ליעד אין דער גוי-אישער סקוהל; די טענער קומען פון הארצען און רופען ארויס בעגייסטערונג ביי די קלייניקע צושוער.

א גוי'איש ליעד געזונגען פון יונגען אידישען דור — ווי טרויעריג, ווי פרעמד עס קלינגט דיעזער פאקט!...

א אידיש איינגעל טאר נים זינגען קיין אידיש ליעד. א אידיש איינגעל דארף קענען פלויז ז ו י נ ג ע ן און ז י פ-צ ע ן אין אידיש. זינגען דארף ער אין ג ו י ' א י ש...

אום צו שאפען א קרעפטיגען אידי-שען דור מוז מען האבען א גייסטיגען באדען. ווען מען הויבט אן בויען א הויז פאנגט מען אן פון דעם פונדאמענט. וויל מען שאפען א דור, מוז מען איהם געבען א ריכטיגע ערציהונג, א אידי-שען חנוך.

דער עלטערער איד מוז אנערקענען, אז אזוי ווי עס איז געגאנגען ביז אהער קען ווייטער נים אנגעהן. עס מוז פער-ניכטעט ווערען דאס אלטע, דאס פער-שימעלטע אין אידישען חנוך און גע-שאפען ווערען עטוואס קרעפטיגערעס, געזונדערעס. אויב עס ווערט ערצויגען א דור פון ,עמי הארצים' — איז עס צו פערדאנקען דעם אלטען ,שניט'. עס מוז געשאפען ווערען א באדען פאר מאדערנע אידישע שוהלען מיט אלע ערפינדונגען פון דער גוי'אישער סקוהל.

מעגען פערבלייבען די וועגט פון דער אידישער סקוהל, אבער דיא ארט און ווייזע פון דעם אלטען ,שניט' מוז פערניכטעט ווערען. מיט ,קענען דאווגען' אליין קען זיך דער נייער דור נים בעפריעדיגען; ער מוז זיך אויך קענען חתמ'ענען אין אידיש, מוז וויסען אידי-שע געשיכטע אין העברעאיש. נעהמט אוועק אט די אויבענדערמאהנטע ,זא-כען' און עס לוינט זיך נים צו פטר'ען קיין צייט און ענערגיע אויפ'ן אידישען חנוך. אויב זינגען א אידיש ליעד הייסט אפיקורסות און הפקרות, פרעגט זיך: ,למי אני עמל?' צו וואס פערשווענדען קרעפטען? ,עברי' האבען דאך אונזערע זיידעס אויך געלערנט, טא וואס גע-עהען מיר בענייען?

דער אידישער חנוך מוז איבערגעגע-בען ווערען אין די הענט פון מענשען, וועלכע פערשטעהען דעם אידישען איינגעל מיט אלע זיינע קאפריזען און ,שטיק', מיט אלע זיינע חסרונות און מעלות. עס דארף געשאפען ווערען א דור פון אידען מיט ווארימע געפיהלען און אידישע הערצער. שפעטן בעגייס-טערונג פון ,עברי' — דאס איז אונמעג-ליך צו ערווארטען אפילו פון די פעהיג-סטע קינדער. דעם אידישען איינגעל קען מען נים אבנארען. ער וויל פער-שטעהן וואס ער לעזט. ער קען זיך נים צופריעדענשטעלען מיט ,זאגען' אליין.

דאס אלטע מוז געבען פלאץ פיר דאס נייע, פאר דאס קרעפטיגע און געזונדע.

אויס מיט די שוואכע טרובעס און סטענדס

ענדליך אפערען מיר אייך די קאלומביא

HORNLESS

גור וואס ארויסגעקומען. זייט אפ-טו-דייט.

ליריק $39.80

ענטהאלט 3 דאבל רעקארדס [15 סילעקשאנס] נאך אייער גוסט. $7.80 קעש און $4.00 מאנאטליך.

מיט א שטארקען דאבל ספרינג מא-טאר, קלינגט אב די טענער, א צעהן אינטש טורן טייבל, דינסטע טענער ארם און די לעצטע וואטש קייס. העלע צוזאמענבונד, פערלירט נים קיין פארטס

$29.00, $58.00, $80.00 א. ז. וו.

קליינע אויסצאהלונגען, צופריעדענהייט גאראנטירט.

נארדיקא, באנשי, מערי גארדען, עליס נעלסאן, קובעליק, קאוואלעריע, ביז-פאם א. ד. ג. זינגען און שפיעלען נור פאר ,דיסק' קאלומביא גראמאפאן.

די ,דיסק' סטייל איז די בעסטע. פון יעדע טויזענד מאשינען וואס מיר האבען לעצטען יאהר פערקויפט זיינען 934 גע-ווען די ,דיסק' סטייל און פון זיי 887 פון קאלומביא דיסק.

זייט זיכער צי ס'איז א קאלומביא

אידישע און אנדערע דאבל דיסק רעקארדס, 2 פער-שיעדענע סילעקשאנס 85 סענט. איינמאל פרובט די נייע קאלומביא רעקארדס און איהר וועט מעהר קיין אנדערע קויפען. דויערהאפט, פיינער טאן מיט גאלד געפריימט. 2 מינוטענדיגע 19 ס., 4 מינוט. 35 ס. מיר האבען סעקאנד הענד מאשינעס צו בארגיין פרייזעס. אלטע מאשינעס נעהמען מיר אן אין געל פערציג סטיילס פיאנעס; 30,000 רעקארדס.

WINNIPEG PIANO CO.

295 פארטיידזש עוו. וויניפעג, מאנ

נעקסט צו פיירוועטהערס.

פערלאנגט בוקוואלד'ס ברויט

די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונ-טער די סאניטאריום לאוס. יעדער איז וועלקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.

123 Salter Street

Phone St.-Jhon 1655

פאר גוטע פרינטינג ארבייט אין אלע שפראכען ווענדעט זיך צום

„קענעדער איד"

823 מיין סט. פהאן סט. דזש. 1454

פארטרעפליכער שאַץ.

העססען סיגארעטס.

דער אריענ-טאלער סמוק.

10 פאר 10 סענט.

דער זונ'ס איינציגער קאנקורענט

איז געפונען געווארען אין דער מעזדא עלעקטריק ...
אמאל זיינען פיי נאכט די הייזער און סטארס געווען טונקעל ...
סטער, פינסטערע ווינקלען און קארנערס. אבער דאס איז זעהר א ...
פערגאנגענהייט.

דאס איז די ליכטיגע פערגאנגענהייט, און מיט דער סיוויק ...
און פאוער וועט די זונן פון עלעקטריציטעט ווידער זיין ...
איבעראל. (דאס איז די בילינסטע בעקוועמליכקייט וואס א ...
... קריגען).

סיוויק לייט און פאוער 449. מיין ס...

ספעשיל נאטיס צו שניידערס און פאריערס

איך האב גראדע ערהאלטען מיין פאל סטאק אין פערזיאן ...לאמ...
אסטמעו'ס. די לאטס אימפארטיר איך זעלבסט דירעקט פון ...
שעהנע סחורה און פיים גלייכען פרייז די אסטערס האב איך ... און
קאלארס און אויך געפלענדעט אויף פערשיעדענע פרייזען. קומט
קלייבט וואס איהר ברויכט.

ROBINSON, IMPORTER AND EXPORTER OF RAW AND DRESSED FURS
150 AND 152 PACIFIC AVE., EAST PHONE MAIN 2311

NORTHERN CROWN BANK

הויפט אפיס אין וויניפעג

מזומן קאפיטאל ...,000
גוט שטעהענדער ס'ח ...,000

יעדער דארף האבען א סייווינג אקאונט! איהר קענט עפענען א
סייווינג אקאונט מיט 1 דאלאר. עסקא ווערט צוגערעכענט האלב יערליך.

פרעזידענט: סיר ד. ה. מאקמיללאן
דזשענעראל מענעדזשער: ראבערט קאמפבעלל
דירעקטארס: האנ. ד. ס. קאמעראן, לייטנ. גאוו. אף מאניטאבא.

בראנטש — קארנער סעלקירק עוו. און מיין סט.
וו. ס. ריטשארדסאן, מענעדזשער.

אין אלד קאנטרי

שיפסקארטען אויף אלע הויפט ליינס. ספעשיל עקסקורשאנס ...

מיר האבען אללערליי אויסלענדישע געלדער. מיר האבען די ...
טע ארענדזשמענטס צו שיקען אייער פריינד געלד אין אלד קאנטרי
אין אונזער אפיס קענט איהר רעדען אויף אייער שפראך. טעלעפ...
נירט אדער שרייבט. יעדער בריעף ווערט פינקטליך אטענדעט
אפען שבת און שבת אבענד פון 7 ביז 9 אוהר.

TRENHOLME & TYMCHORAK

856 מיין סטריט פהאן סט. דזשאן ...

בענקערס, בראקערס, אינשורענס און שיפס קארטען אגענטס
מארטגיידזשעס און לאאנס.

ווילט איהר אייער פערד
זאל האבען די ווערט...
ווי א פרינץ איך רופע...
האן זאלט איהר קויפע...
אין דער
נארטה וועסט הארנעס שאפ
און גוטע הארנעס געפען א כאפ.
אייער פערד וועט דאן אויסזעהן
גרויסארטיג און שעהן.

North West Harness Shop 73 דערבי סט. י. בעקער, פראפ.

ספעשיל נאטיס.

די עדת ישורון תלמוד תורה פון דער נארד ...
איז יעצט אונטער א ניי מענעדזשמענט. מיר האבען
צוגענומען צוויי גוטע מלמדים. מיר בעטען יעדע
אידען צו שיקען זיינע קינדער לערנען אומזיסט. ...
עס קען צאהלען וועלען מיר דאנקבאר זיין.
אכטונגספאל די קאמיטע
צייט פון חדר פון 4 אוהר נאכמיטאג ביז 7.30 אבענד.

א גרויסער בארגין

א הויז אין אלפרעד עוועניו 12 רומס. א סטאבעל פאר 4
מיט וואסער און סוערס. צאהלט זיך אבסאלוט מיט דעם רענט (48 דאלאר
נאטליך). קען געקויפט ווערען מיט וועניג קעש און לייכטע אויסצאהלונגען.
דאס הויז מוז פערקויפט ווערען ביז צוויי וואכען.

נאכפרעגען אין 683 אלפרעד עוועניו

Northern Wine Co.
215 מארקעט סט. אקעגען סיטי ...
2187 פהאן גערי
פ. דרוקסמאן, לעווין און טאבאיעס, פראפ.
האבען אויסגעפיקסט איינע ...
שעהנסטע און בעסטע ליקער ...
אלע סארטען ווינען, שנאפסען ...
תמיד אין סטאק. בעסטע קוואליטעט ...
ספעשיל ...

נ. טשערניאק

וואטשמייקער
און דזשולערער
האט אימפארטירט א
גרויסען סטאק פון פער-
שיעדענע דזשולערי, וואנדזיינגערס און
פאקעט זייגערס. קומט, עס וועט אייך
לוינען צו זעהן אונזער נייעם סטאק.
שמחות. אדרעס ...
876 מיין סטריט

CANADIAN NORTHERN RAILWAY

דעצעמבער עקסקורשאנס

נאך אנטעריא, קוויבעק און אלע דערע
איסטערן פראווינצען אויף איין עהר
ביליגע פרייזען

ערשטע קלאסע טיקעטס ... פייל
אין אלע סטיישאנס. פון דעם ... דעצעמבער
1טען ביז דעם 31טען. ... וואו
מען וויל. טיקעטס גוט פאר ... מא-
נאט. אויסוואהל פון ליינס ביי דער
סי ען אר.

קריסמעס עקסקורשאנס נאך יוראפ

טיקעטס פאר כייל פון נאוועמבער
10טען ביז דעצעמבער 31טען 1911

עקסקורשאנס נאך יונייטעד סטייטס פון וויניפעג און מאניטא-
באַ, סעסקעטשעוואן און אלבערטא
נאך דולוט מינ., מינעאפאליס מינ., טשיקאגא
איל., סט. לואיס מא., סט. פאול מינ., מיל-
וואקי וויס., אמאהא נעב., קענזעס סיטי מא.,
סיא סיטי לא.

טיקעטס פאר פייל טעגליך פון דעצעמבער 1טען
ביז דעם 31טען 1191.
אויספירליכע פון לאקאלע
איידזשענט אדער שרייבט:

CANADIAN NORTHERN

R. CREELMAN,
General Passenger Agent
WINNIPEG

Phone St. John 153

S. BRAND ס. בראנד

433 Selkirk Ave. 433 סעלקירק עוו.

דער בעסטער שניידער אין שטאדט
האט געעפענט אן ערשטע קלאססע
קלינינג, פרעסינג, דייאינג און
רעפעירינג שאפ.

אייערע אלטע קליידער קענען מיר
מאכען פאלשטענדיג ניי, אויך איבער-
פארבען פון איין קאליר צו א צווייטען
צו די מעסיגע פרייזען. עס לוינט זיך
אייך אונז צו פרובירען. מיר גאראנטי-
רען אייך פאלשטענדיגע צופריעדענ-
הייט. געדענקט אונזער אדרעס, גע-
דענקט אונזער טעלעפאן. 8—3

דער פייפערהענגער

פ. באראניסקי

האט געמופט פון 721 מאניטאבא
אין 105 ענדריוס סטריט

איך נעהם אן פייפערהענגינג, ווי
אויך ביכער צום איינבינדען. איך
גאראנטיר די בעסטע ארבייט צו
די בילינסטע פרייזען.

פאר הויכע קלאסע שניידער ארבייט ווענדעט זיך צו

TESSLER BROS.

די שניידערס מיט דער בעסטער רעפוטאציע.
302 נאטר דיים עוו. פהאן גערי 1306

איהר מעגט שוין חתונה האבען,
ווייל מר. ה. ליבערסאן האט
אויף דאס ניי אויסגעפיקסט די
מעגנוס האל
פאר חתונות, שמחות, אונטערהאל-
טונגען צו די מעסיגסטע פרייזען.
470 מעגנוס עוו. פהאן סט. דזשאן 1239
סטאריידזש צו פערדענטען.

BUSTER BROWN CLOTHING CO.

Brofstein & Clark, Props.

מאנופעקטשורערס פון האלסייל קלא-
דינג פון די בילינסטע צו די בעסטע.
ספעשיליסטס פון יוטס, באיס און קינ-
דער פיין קלאדינג און מענער פענטס.
דזשאבערס, האלסיילערס, רייטיילערס
און פעדלערס ווערען מאכען געלד.

895 Main Street.

פערלאנגט אפערייטארס, פרעס-
סערס, פינישערינס צו באיעס
קאוטס. נאכפרעגען אין
895 מיין סטריט.

א פראקטישער בוקקיפער
זוכט שטונדען ארבייט.
זיך פרעגען ביי
י. שולמאן, 475 פלארא עוועניו

דער טעלעפאן נומער פון מר.
ס. גאלדין, 598 פלארא עוועניו
איז סט. דזשאהן 827.

נאסף עבור הת"ת

מב'מ אצל מר. שור 672 בארוס עוו.
נאסף עבור הת"ת עדת ישורון 11 דאל.
דאס געלד איז ביי מר. ג. לערמאן.

פאראייניגט אונזערע אדוועט.

AMUSEMENTS.

The Walker CANADAS FINEST THEATRE

פהאן גערי 2520

פרייטאג און שבת און שבת מאטינע
דהי ספרינג מייד
מיט אן אונגארישער פרימאדאנא און א
קאמפאני פון 94. ארקעסטער פון 25.
די גאנצע נעקסטע וואך, מיטוואך און
שבת מאטינע דירעקשאן פון ליבלער
און קא. ה. ב. ווארנער אין א נייער פליי
עליאס דזשימי וואלענטין.
אבענד און שבת מאטינע: ארקעס-
טער 2$ און 1.50$, סוירקל 1$ און 75
סענט., באלקאני 50 ס., גאלערי 25 ס.
מיטוואך מאטינע: ארקעסטער 1.50$
און 1.00$, באלקאני סוירקל 75 סענט,
באלקאני 50 ס., גאלערי 25 ס.

WINNIPEG

די היים פון די פראמינענטע ארטיסטען

היינט און מארגען:
טשארלייס אונט
נעקסטע וואך:
„אריזאנא".
אב. 15 ביז 50 סענט.
מאט. מאנ., דינסטאג, דאנ. און שבת
בעסטע סיטס 25 סענט.

Empress PORTAGE AVE. EAST DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE

פון מאנטאג, 11טען דעצעמבער

ארטהור בערנאדי
אין 25 דיסטינקט כאראקטער ראלען.

קארליסער'ס צירק
מיט הינט און פערדליך.

קאין און אדאם
אין זעהר שעהנע סאנגס.

מר. און מרס. דארלינג
אין אן אמוזירענדען פארס.

אלי יאנג און אפריל דזשאגלערס.

בילדער און מארשאלס ארקעסטער.

מאטינע טעגליך, 10, 15 און 25 סענט.
2 מאל אב. 10, 20, 25 און 35 סענט,
סיטס בעשטעלט מיין 2030

Grand THEATRE.

די וואך פון 11טען דעצעמבער
אונזער פראמינענט סטאק קאמפאני
אין א סענסאציאנעלע דראמא
אף מעקסיקא
„עי ראיאל סלייוו"
מאטינע 10 און 20 סענט.
דינסטאג, דאנערשטאג און שבת
אבענד 10 — 20 — 30 — 50 סענט.

BIJOU THEATRE.

היינט און אלע טאג ערשטער גאנג
פון פאטא פלעים
פראגראם ווערט געביטען
מאנטאג מיטוואך און פרייטאג.
שעהנע סאנגס ווערט גענגעבען.
א ריכטיגער טהעאטער וועלכער
נים א ריכטיגע שאו.

ROYAL THEATRE

הויכע קלאס בילדער און נייעסטע סאנגס
פראגראם געביטען 3 מאל א וואך

ELITE THEATRE

קאר. פארטיידזש און סמיטה
הויכע קלאס בילדער. (267
פראגראם געביטען 3 מאל א וואך.

דזשיימס לייטפוט.

דער אלדערמאן קאנדידאט פאר
וואדד 4 איז גוט בעקאנט אין זיין ווארד
זייט די לעצטע 14-15 יאהר ווען ער
איז אהער אנגעקומען פון ענגלאנד. ער
איז דער איינענטהימער פון דער „לייט-
פוט טרענספער קאמפאני" און איז אי-
בעראל גוט בעקאנט אלס ארענטליכער
און פעהיגער ביזנעס מאן וועלכער איז
אין דער זעלבער צייט אויך א פעהיגער
און איבערגעגעבענער צו אלגעמיינע
אינטערעסען. און עס איז דערום קיין
וואונדער וואס ער ווענדעט זיך יעצט
צום ווארד 4 בעטען זייער וואוט אלס
אלדערמאן פון זייער ווארד.

פאליטישעס.

דזש. וו. קאקבארן

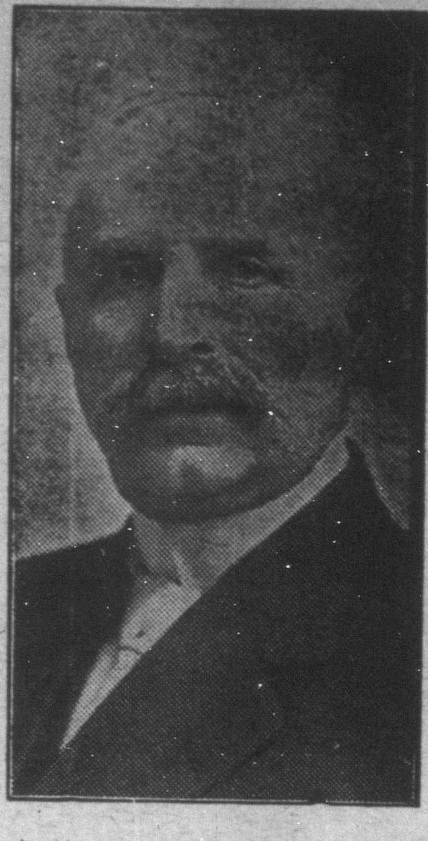

פאר באארד אף קאנטראל.
איהר קענט דעם מאן און קענט
איהם געטרויען

סקוהל טראסטי אין ווארד 5.

דר. ס. מעקמון

וועלכער איז שוין זעקס יאהר אין סקול
באארד, וועלכער האט אין דער צייט
פיער נייע סקוהלס אויפגעבויעט, קלא-
סען און נייע סקוהלס וועט נעקסטען
יאהר געגרינדעט זיין אין דער נארטה
ענד, א געוועזענער שילער פון די וויני-
פעג פאבליק סקוהלס און וואהנט אין
ווארד 5 זייט 28 יאהר און בין בערעכ-
טיגט צו זייער וואוט.

וואוט פאר

פ. ה. דייווידסאן

אלס אלדערמאן פאר ווארד 4

דער איינציגער רעזידענט קאנ-
דידאט. דריי סענט לייהטס. גאווער-
מענט ביי קאמישאן.

איך בין נאמינירט געווארען אלס
אלדערמאן אין ווארד 5. איך נעהם זיך
די פרייהייט צו בעטען דורך דיעזער
ציימונג אייער איינפלוס און סופארט.
מיין פאליסי איז צו שטעהען פאר אלץ
וואס איז אין די אינטערעסען פון דער
שטאדט און בפרט פאר ווארד 5. איהר
זאלט אלזא וויסען עטוואס פון מיין
פאליסי: די אימפרואוומענטס אין אונ-
זער ווארד זאל זיין ווי אין אלע אנדערע
שטאדט טיילען; באלדיגע אויפבויאונג
פון סאבוויי אין פרינצעס און אין סאל-
טער; בילינערע רייטס פיר לייט און
פאוער; די גראסעריס און פרוט סטארס
זאלען זיין אפען ביז 8 אוהר אום די אר-
בייטער זאלען קענען איינקויפען זייער
עסענווארג; בעסערע שכירות פאר
שטאדט ארבייט.

אויב איהר פערשטעהט אז פארעי-
נערס דארפען האבען זייערען א פער-
טרעטער דאן דארפט איהר ארבייטען
פאר מיר. און ווען די אידען וועלען מיך
יעצט סופארטען וועל איך ארבייטען
נעקסט יאהר פאר א אידישען קאנדי-
דאט. און נעפינט איהר אז איך האב
רעכט דאן בעווייזט עס אין טאג פון
עלעקשאן. טהעא. סטעפאניק.

North End Realty Co.

I. Cooperstock & A. Avrin, Prop.

...אידער איהר קויפט א הויז לוינט זיך אייך צו וויסען פריהער
...ערע פארגיינס אין הייזער און אין לאטס. מיר האבען א גרויסען
...וואהל פון אללערליי פראפערטיס, וואונדערבארע פארגיינס. 135]

482 SELKIRK AVE. PHONE ST. JOHNS 1...

פאליטישעס.

וואוט פאר

דזש. ג. הארווי

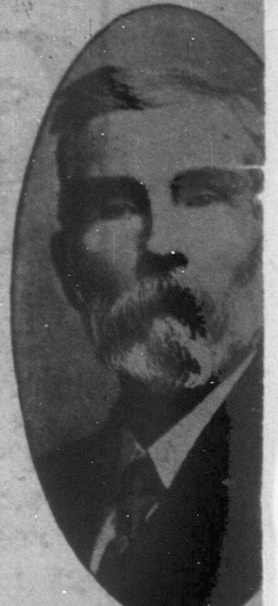

פאר רי־עלעקשאן אין דער
באארד אף קאנטראל.
פראקטישער מענש פון עקספיריענס.

עלעקטארס פון ווארד 5!
וואוט פאר

דזשארדזש האלפארד.

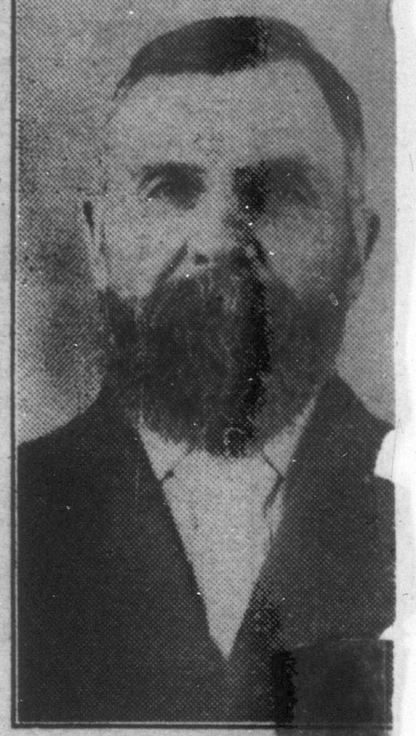

א פראקטישער מאן און וועט
קעמפען פאר א ריינע שטאדט,
בעסערע קאר בעדינגונגען, מעהר
סאבוויים און סינגעל טעקס.

Vote for

Theodor Stefanik

as Alderman for Ward 5.

...ואוט און איינפלוס ווערט
...ען פאר די עלעקשאן פון
...אדאר סטעפאניק
אלדערמאן אין ווארד 5.
עלעקשאן:
...טאג, 8טען דעצעמבער.

...מיין פלאטפארמע:

...ווויזאן סטארס אפען ביז 8
...אבענד. סאבוויים אויף פרינ-
...ן סאלטער סטריטס. מיוני-
...אונערשיפ פון די סטריט
...א גלייכער טהייל פון אימ-
...מענטס פאר דעם ווארד 5.

מר. דזש. א. האלפארד איז א
פראקטישער ביזנעס מאן וואס פער-
שטעהט ווי צו מענעדזשען א גרויסע
אונטערנעהמונג. ער איז פעסט מיט
דעם בעשלוס איינצופיהרען קליינע
טעקסעס, א זאך אין וואס מיר נויטיגען
זיך אזוי אין וויניפעג. מיר נויטיגען זיך
אויך אין מעהרערע סאבוויים אום די ביז-
נעס גאסען זאלען לעבעדיגער ווערען
און ברענגען בעסערע פראפיטען. מיר
נויטיגען זיך אין בעסערע קאר בעדינ-
גונגען און דאס וויכטיגסטע וואס מיר
ברויכען איז סינגעל טעקס און פאר
דאס אלעס וועט מר. האלפארד קעמפ-
פען און דאס דורכפיהרען אין זיין משך
אלס אלדערמאן אין ווארד 5. עס איז
כדאי צו בעטערקען אז מר. האלפארד
איז גענען אויפהויפען נאכאמאל די דע-
באטע ווענען דער סטריט ריילוויי.

דזשאני דזשי הארווי איז געווען
איינער פון די קאנטראלערס וואס הא-
בען געקעמפט פאר סיוויק פאוער,
ער האט געגעבען דעם ענטשיידענדען
וואוט פאר בילינע לייטס. ער האט
נאכגעקוקט נאך די שטאדטישע פינאנ-
סען און איז איצטער געווען אם פלאץ
ווען עס האט זיך געפאדערט עטוואס
לטובת דער שטאדט און איהר בעפעל-
קערונג. עס איז דערום פערשטענדליך
וואס מר. הארווי איז אזוי לאנג קאנ-
טראלער און ווארום ער בעט יעצט נאך
אמאל די היגע בירגער זיי זאלען איהם
רי עלעקטען.

...ראלער קאקבארן איז אחד
...איינער פון די בעקאנטסטע
...זיך אב צוליעב דעם פאלק.
...מוניסיפאל פראק-
...אפיר. די אויסרייטונג
...פאוער איז בלויז
...קען. ענדע יאהר וועט
...פון ... ביז ... מיליאן
...פון די לייט פילס ווי אויך
...פון פאוער פיר מאנופעק-
...צוליעב וואס אינדוסטריעס
...זיכער פערמעהרען.

...די בצלאל שוהלע.

(שלוס פון פיידזש 4.)

...לאנדאן. און ווען מיר בע-
...די הונדערטע „בצלאלי אר-
...ביי וועלכע קונסט, נשמה,
...פט צו דער ארבייט איז
...ענט געווארען דערויף, ערשט
...שטעהען מיר וואס פאר א
...זוהן דאס אידישע פאלק האט
...אין פראפעסאר ב. שאץ וועל-
...פאר 30 יאהר זיך געטראגען
...ידעע און ווען עס איז געקו-
...אמענט זי צו פערווירקליכען
...אוועקגעווארפען זיין הויכע
...ביי דער בולגארישער רעגיע-
...גענומען פערווירקליכען זיין
...ידעאל צו שאפען אן אקאדע-
...אידישע קונסט.